

revija Zveze tabornikov Slovenije

tabor

maj 2016, letnik LXI

Vodni oven
Gozdovniška zapuščina

Na obisku pri
predsedniku

TABORNIKI

Glavna in odgovorna urednica

Nina Medved (revija.tabor@taborniki.si)

Urednik fotografije

Matic Pandel (matic.pandel@taborniki.si)

Urednica sklopa Igra

Petra Grmek (petra.grmek@taborniki.si)

Oblikovanje

Igor Bizjak (igor.bizjak@taborniki.si)

Lektoriranje

Zala Šmid (zala.smid@taborniki.si)

Spletna urednica

Jerca Trček (jerca.trcek@taborniki.si)

Novinarji in sodelavci

Jure Ausec, Miha Bejek, Jaka Bevk,
Eva Bolha, Vesna Bitenc, Gašper Cerar,
Borut Cerkvenič, Petra Bregant, Teja Čas,
Tea Derguti, Mojca Galun, Tomaž Horvat,
Martin Justin, Primož Kolman,
Frane Merela, Katarina Miklavc,
Jona Mirnik, Urša Može, Boris Mrak,
Anja Novljan, Živa Novljan, Tadej Pugelj,
Lucija Rojko, Tadeja Rome, Tomaž Sterniša,
Zala Šmid, Domen Šverko, Blaž Zupančič.

Naslov uredništva

revija.tabor@taborniki.si

Izdajatelj

Zveza tabornikov Slovenije
Einspielerjeva 6, Ljubljana
01/3000-820, pisarna@taborniki.si

Predsednik izdajateljskega sveta

Igor Bizjak

Grafična priprava:

Tridesign d.o.o., Ljubljana

Tisk: Schwarz print d.o.o., Ljubljana

Naklada: 6750 izvodov

Revija Tabor sofinancira Ministrstvo za
izobraževanje, znanost in šport RS.

Revija Tabor prejmejo vsi člani Zveze
tabornikov Slovenije s poravnano letno
članarino. Članarina in prejemanje revije
sta vezana na koledarsko leto (januar-
december).

Poština plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Revija Tabor je vpisana v razvid medijev
Ministrstva za kulturo RS pod zaporedno
številko 792.

ISSN 0492-1127

Srečna dvajseta

Pretekli mesec je zaznamovala 20. obletnica **Mestne zveze tabornikov Ljubljana**, saj so mnogi taborniki podaljšali vikend, da bi obiskali vse tri dogodke obletnice. 20. obletnico delovanja praznujeta tudi **Rod bistre Savinje Šempeter** in **Rod Lilijski grič Pesje**. Šempetrčani so jo preživel v družbi članov, njihovih staršev in lokalne skupnosti ter se spomnili skupnih 18 taborjenj. Taborniki iz Pesja so bili ob tej priložnosti sprejeti pri samem predsedniku RS, kot uvod v proslavo, ki še sledi!

Kar hočem reči, je, da je ob takih priložnostih pomembno ozavestiti, kako smo prispevali k razvoju lokalnega okolja, ter to znati pokazati. Dobri odnosi z našim okoljem so tisti, ki pogosto pripomorejo k rasti taborniških rodov. In kar je še pomembneje, pomembno je praznovati s tistimi, s katerimi smo preživel vsa ta leta. Ne pozabite na stare člane, na zdajšnje člane in na ljudi, ki te člane podpirajo na njihovi taborniški poti. Ti so vaš navdih za več desetletij dolge zgodbe, ki smo jih že napisali in katerih poglavja se še odpirajo pred nami.

Na nadaljnjih 20 let!

Nina Medved,
glavna urednica

Zgodba z naslovnice

Avtorica fotografije: Suzana Podvinšek

Nova pridobitev

Šoštanj, april 2016

Vsi taborniki komaj čakamo začetek taborniškega leta, vsak taborniški sestanek, vsako pomladovanje, vsako akcijo, začetek taborjenja ... Nekateri taborniki iz Rodu Pusti grad Šoštanj pa so letos komaj čakali 22. april – dan tabornikov in dan, ko so prejeli čisto nove rutice. Nina in Ajda, ki sta na sliki, obiskujeta 1. razred. Nina je pri tabornikih že drugo leto, Ajda pa prvo, tako sta rumeno in pripravniško rutico zamenjali za rdečo, ki sta jo z velikimi očmi in ogromnim nasmehom na obrazu opazovali pred podelitvijo!

TABORNIKI

Dejavnosti ZTS
sofinancirajo:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Fundacija za šport

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

Aktualno

- 4 Novice / Vseslovenske akcije, V znamenju območij in Vadimo za mnogoboj
- 5 Novice / Taborniki praznujemo in Primorska radovednost
- 6 Novice / Gorenjska in dolenska vnema, Koroška živahnost, Ob Savi in Dravi
- 7 Novice / Očiščevalna moč pomladi

Igra

- 8 Veščine / Vodič po kraju

Dogodivščina

- 12 Veščine / Odpadki
- 14 Naredi sam / Vodni oven
- 15 Naredi sam / Veja za vajo
- 16 Zavozlano / Kavbojski voz

Raziskovanje

- 17 Orientacija / Samo brez panike
- 18 Kosobrinovi pripravki / Drobnejak
- 19 Z ognjišča / Sladko-kisli piščanec
- 20 Varno v naravo / Varnost v gorah
- 21 Astronomija / Poiščimo Leva in Škorpionja
- 22 Taborniška skrinja / Gozdovniška zapuščina

Aktualno

- 24 Tema meseca / Športno plezanje in taborniki

- 28 Intervju / Anja Novljan
- 30 Strokovno / Beguncev se ne bojimo
- 32 Stran vodstva ZTS / Registracija rodov, Taborniška akademija in TVU
- 33 Mednarodno / Ali si vedel?
- 34 Reportaža / Vikend za MČ vodnike
- 35 Reportaža / ALT
- 36 Reportaža / Gotik
- 37 Od rodov / Lilijski grič pri predsedniku RS
- 38 Od rodov / 20. obletnica MZT
- 40 Od rodov / Čez Pohorje iz Maribora v Velenje in 20 let delovanja RBS Šempeter
- 41 Od rodov / Z roko v roki in TC Marindol
- 42 Od rodov / Pomladovanje na Paškem Kozjaku in Vabilo na mnogoboj

Razvedrilo

- 43 Strip o Lisjakih / Lisjaki in Morsejeva abeceda
- 44 Knjigožer in filmoljub / Zvezdni dnevnik Ijona Tihega
- 45 Pesmarica / Zrucana

Aktualno

- 46 Koledar akcij
- 47 Zadnja plat

Snežena pravljica pomladi

Poleg priprav na mnogoboj in taborjenja je aprila našo pozornost pritegnil sneg, ki je tabornike ulovil na najrazličnejših akcijah.

Aprila je ZTS objavila razpis za **novega sodelavca** za finance, nabavo in investicije, ki bo kmalu zasedel mizo na Einspielerjevi. Izbor je opravljala za to priložnost sestavljena komisija, ki nam je zaupala, da je velik del kandidatov tudi iz netaborniških vod.

Na poti v Bohinj je sneg ujel 18 tečajnikov, ki so se udeležili **ALT-a**, tečaja za taborniške izobraževalce. Tečaj smo uspešno izpeljali po dveh letih.

Rod Sergeja Mašere Piran je obiskal Rod snežniških ruševcev Ilirska Bistrica. Foto: Matej Lakota

Vseslovenske akcije

Taborniki so se aprila družili na različnih akcijah: najmlajši so pri Rodu Jezerski zmaj Velenje **iskali zmajčka**. 250 otrok je obpotovalo svet in pet kontrolnih točk z igrivimi nalogami.

Starejši so se pustili strašiti v Škofljici na **Gotiku**, ki ga je organiziral Rod dobre volje Ljubljana. Na **POT-u** ali Podloškem orientacijskem tekmovanju se je okoli 160 udeležencev pomerilo že sedmo leto zapored. **TAKT** je odpadel zaradi premajhnega števila prijav, zato vabimo taborniške ljubitelje košarke, da vadijo dvokorak in se drugo leto prijavijo pravočasno!

Za dan tabornikov so Izolčani delili ročno okrašene lončke s semeni zelišč. Foto: Tina Marič

Korajža sporoča: Rok za oddajo prispevkov za junijsko številko je v četrtek, **26. maja!**

Rod stražnih ognjev Kranj ob dnevu tabornikov. Foto: Anja Hudobivnik

V znamenju območij

Ekipa iz **gorenjskega območja**, ki pripravlja Go-otjam, se je dobila na delovnem vikendu. Poletje na Gorenjskem bo zanimivo!

Prva akcija, ki jo je **Podravskega območje** pripravilo pod novim imenom, je bil mnogoboj. Organizirali so ga v Rodu Črno jezero Slovenska Bistrica in udeležilo se ga je okoli 70 tabornikov.

Največ pozornosti je bila deležna 20. obletnica **Mestne zveze tabornikov Ljubljana**. Ob Feštivalu v parku Tivoli je potekal tudi koncert v Križankah, na katerem so nastopili taborniška skupina Kazenski vod, Vlado Kreslin in Miz pred skoraj 2000 poslušalci. Novost je bil Urbani izziv, ki je na progi z nenavadnimi preizkušnjami testiral spretnost okoli 250 tabornikov. Čestitke, MZT!

Vadimo za mnogoboj

Rodovi se intenzivno pripravljamo na mnogoboje. **Rod sivih jelš Trebnje** je organiziral skupne priprave za vse vode, rodov mnogoboj so izvedli v **Rodu zelenega Žirka Žiri** in **Rodu Rožnik**, kljub burji pa tudi v **Rodu Mladi bori Ajdovščina**. Seminar za obnovitev znanj je za koroške rodove organiziral **Rod koroških jeklarjev Ravne na Koroškem**, na akciji Turboj so ta znanja obnovili v **Rodu Tršati tur Ljubljana**.

Za dan tabornikov so v Škofji Loki opravili krst in se s starši pomerili v lovu na lisico ter streljanju z lokom. Foto: Jure Orehek

Taborniki praznujemo

Ob dnevu tabornikov so mnogi rodovi pripravili natečaj za naj fotografijo tabornika, ki je obiskal službo ali šolo z rutico. **Rod kraških viharnikov Postojna** je obljubil celo 50 % popust na tabornino!

Predstavili smo se v naših krajih: **kranjski rodovi** so na Glavnem trgu prižgali ogenj, razkazali mimoidočim pionirske objekte in fotografsko razstavo, pripravili so orientacijo po kranjskih rovih, si ogledali taborniški film. Mini tabor z igrami in podelitvijo rutic je pripravil **Rod Severni kurir Slovenj Gradec**. **Rod Jezerski zmaj Velenje** je na slavnostnem zboru okoli 500 tabornikov medse sprejel prvo častno članico rodu, Hermino Groznik ali Teto Hermo. Mmm!

Rod II. grupe odredov Celje je raziskoval mesto in se zvečer družil ob ognju, **Rod bistre Savinje Šempeter** je praznoval 20. obletnico rodu in jo popestril s fotoorientacijo ter taborniško večerjo. Čestitamo!

Rod Pusti grad Šoštanj je podelil nove rutice. Taborniki **Rodu Enajsta šola Vrhnika** so si ogledali film Knjiga o džungli, saj je Lord Baden-Powell po tej Kiplingovi zgodbi napisal prvi program za MČ-je. **Rod puntarjev Tolmin** je praznoval na svojem tabornem prostoru v okolici Bovca, **Rod soških mejašev Nova Gorica** pa v domu za upokojeince, s katerimi so zapeli ob ognju in kitari.

Ker je dan tabornikov tudi dan zemlje, je **Rod Ukročena reka Maribor** čistil studenški gozd, sadil zelenjavo, izdeloval vetrnice. **Rod Odporne želve Anhovo** je popisal skale z napisi o našem planetu in z gasilci šel na pohod s kontrolnimi točkami.

Primorska radovednost

MČ-je **Rodu snežniških Ruševcev** so obiskali kitajska labodja gos, zajčki in prepelice. Otroci so se naučili, kako ravnamo z živalmi, in obiskali še ranč s konji, GG-ji pa so imeli filmski večer in celo prespali v taborniški sobi. Ob svetovnem dnevu zdravja so se na šoli predstavili člani **Rodu Bela jadra Prade**, **Rod morskih viharnikov Portorož** pa je organiziral GG tekmovanje Pogumno do smoothieja. Park avtohtonih rastlin in živali Hrastovlje so obiskali **piranski taborniki**, videli so istrsko govedo boškarine, osle, koze, ovce!

Taborniki iz Ajdovščine so opravili sprejem PP-jev in RR-ev, na pohod na Ledine je šel **Rod kranjskega jegliča Spodnja Idrija** in organiziral turnir v kraji zastavice, **Rod soških mejašev Nova Gorica** pa je šel v Hišo eksperimentov in ljubljanski živalski vrt, kjer so v rokah držali ježka in kačo!

Mnogoboj in sprejem novih članov v Ravnah na Koroškem. Foto: Arhiv RKJ

V Kočevju so za mnogoboj vadili cel mesec, obiskali so tudi kmetijo. Foto: Arhiv RSR

Gorenjska in dolenska vnema

Zvnelo so Pingvini iz **Rodu gorjanskih tabornikov Novo mesto** na akciji MasterChef Wild pripravljali okusne jedi z ognjišča, člani **Rodu Stane Žagar - mlajši Kranj** pa na tekmovanju v prvi pomoči osvojili visoki mesti ter šli na hajk po Krasu za tri dni. **Rod zelene sreče Železniki** je posnel reklamo za Mercatorjevo akcijo Radi delamo dobro, v kateri so pred tremi leti osvojili nagrado za nakup novih šotorov. **Rod zelenega Žirka Žiri** je posnel oddajo Infodrom za nacionalno televizijo in na Gošavskem srečanju pekel kuro. Pogozdovali so golosek, ki je bil potreben zaradi aktivnosti lubadarja, in imajo novo spletno stran, čestitamo!

Raziskovalni duh osrednje Slovenije

Rod Srnjak Logatec se je vzel na Srnjaka, starejši GG-ji so pri rimski utrdbi na Lanišču prespali. **Rod Enajsta šola** je na delavnici o vključevanju migrantov v lokalno okolje raziskoval uspehe in izzive tega leta, **Rod dveh rek Medvode** pa je obiskovalcem otvoritve razkril nove prostore, ki jih je kital in prebelil sam. Mmm!

Rod bistriških gamsov Kamnik je odkril radosti slacklina in plezanja po steni. Taborniki **Rodu skalnih taborov Domžale** so se na občinskem prazniku predstavili s stojnico, za GG-je so pripravili druženje.

Člani **Rodu Bičkova skala Ljubljana** so na pohodu raziskovali Dražgoše in Bičkovo skalo, GG-ji so štartali dan pred ostalimi. **Rod Sivega volka Ljubljana** je v Etnološkem muzeju odkrival zbirko majic njihove tabornice Zale, prvomajski hajk do Lovrenških jezer na Pohorju pa je moral predčasno prekiniti zaradi - snega!

Taborniki iz **Rašiškega rodu Šmartno** so si ogledali zagrebški muzej Nikole Tesle in živalski vrt, njihovi PP-ji so v Prekmurju odkrivali lepote Slovenije. **Rod Močvirskih tulipanov Ljubljana** je članom podelil nove rutice, **Rod Podkovani krap Ljubljana** pa s PP-ji odšel na Kuželjsko okno, kamor so se kot MČ-ji povzpeli na prvo bivakiranje.

Na Čerarjevem memorialu so RST-jevi s Plko Nogavičko obkrožili svet. Foto: Saša Javorac

Rod temnega hrasta Hrastnik je na pomladovanju izdelal loke iz leske, obiskal kmetijo in krtačil konje. Foto: Janez Zobarič

Koroška živahnost

Rod Jezerski zmaj Velenje se je podal na pohod čez Pohorje v sklopu projekta Za zdravje mladih, **Rod Pusti grad** pa na fotoorientacijo po mestu (in okusen golaž). **Rod koroških jeklarjev** se je potil v Koroški orientacijski ligi v Slovenj Gradcu in na delovni akciji na Obretanovem ter pri Koronarnem klubu Mežiške doline spoznal rabo avtomatičnega defibrilatorja. 20. obletnico rodu je pri predsedniku države slavil **Rod Lilijski grič Pesje**. Čestitke!

Ob Savi in Dravi

Taborniki **Rodu Polde Eberl-Jamski Zagorje ob Savi** so se predstavili na medgeneracijskem srečanju in za osnovnošolce, ki sodelujejo v programu MEPI, pripravili delavnico orientacije. V okolici Drave so se skavtskega orientacijskega tekmovanja udeležili člani **Rodu XI. SNOUB Miloša Zidanška Maribor** in se predstavili na Slovenskih dnevih knjige s pesmijo in branjem iz Skavta Petra. Košnjo tabornega prostora v Gornjem Gradu so morali začasno prekiniti, ko je zelenico prekril sneg.

Fotka meseca

Tečajniki so na ALT-u dokazali, da obvladajo integracijo animacije v izobraževalni proces.

Foto: Nina Medved - Mjedved

Očiščevalna moč pomladi

Poznate izraz pomladna čistka? Čistilne akcije so uspešno izvedli: **Kraški viharniki** v Postojni, **Pusti grad** v Šoštanju, **Rod bistrega potoka** v Muti, **Rod Odporne želve** v Anhovem. Z lokalnimi organizacijami so združili moči tudi **Rod srebrnih krtov Idrija**, **Rod Heroj Vitez Ljubljana**, **Rod Jezerski zmaj Velenje**. Na pobudo krajanov so trim stezo s skupnimi močmi uredili taborniki **Rodu Topli vrecel Topolšica**.

Da bi se očistili še zadnjih sledov zime, smo taborniki prižgali krese. S fotoorientacijo ga je popestril **Rod Sergeja Mašere Piran**, s postavljanjem mlaja in pohodom z baklami **Rod bistrega potoka**, kulinarične specialitete lokalnega turističnega društva pa so po-

pestrile "pr'farski" kres tabornikov **Rodu kranjskega jegliča Spodnja Idrija**. Svojo hiško so očistili taborniki iz **Rodu Mladi bori Ajdovščina**, dolgo so tudi pripravljali drva, da je nato zagorel kres ob spremljavi skupine Manouche.

Zadnjo priložnost pred poletjem pa so nekateri izkoristili še za pomladovanja: na GG pomladovanje so šli v **Rodu skalnih taborov Domžale** ter vsi taborniki iz **Topolšice**, samo MČ-je pa je na pomladovanju **Rodu Pusti grad Šoštanj** obiskala čarovnica in z njimi čarala cel vikend. Vezi v vodstvu je utrdil **Rod svobodnega Kamnitnika Škofja Loka**, ki se je zabaval na motivacijskem vikendu. S polno paro naprej v poletje, torej!

Korajža pojasnjuje: Novice pripravimo v uredništvu tako, da strnemo in povežemo **informacije**, ki nam jih pošljete rodovi. Pa vendar na vaših spletnih straneh nato odkrijemo, da ste bili še bolj ži-vahni, kot ste nam sporočili! Vabimo vas, da nam na revija.tabor@taborniki.si napišete, kaj ste doživeli v preteklem mesecu v tej obliki: datum, ime akcije, komu je bila namenjena in seveda, kaj se je dogajalo.

Pošljite nam tudi **novičko** za rubriko Od rodov v dolžini 1300 znakov s presledki in ji priložite fotografijo. Zapišite čim več stvari, ki so zanimive za druge tabornike: na kratko o rdeči niti, kakšne aktivnosti ste pripravili, kakšen je bil odziv lokalnega okolja. Taborniški fotografi ste vabljeni, da z nami delite vaše **fotografije**: portretne, skupinske, reportažne, posnetke narave idr. Posnetkov, narejenih z mobilnimi telefoni ali snetih s Facebooka ne sprejemamo. Uredništvu Tabora se vam že unaprej lepo zahvaljuje!

Medotovi sobotni obiski

Besedilo in slike: Petra Grmek

Medo uživa v vedno daljših dneh in se kot vsako pomlad trudi, da bi večino prostega časa preživel na prostem, v družbi svojih taborniških prijateljev. Zato se vsako soboto odpravi k enemu izmed njih na obisk.

Na svoj prvi obisk se je odpravil že prejšnji mesec ...

Takrat je sledil **modrim navodilom** in obiskal _____.

Prejšnjo soboto se je odločil, da obišče _____, ki mu je pot do svojega doma narisal z rdečo kredo →.

Ta teden pa se je namenil slediti **zelenim navodilom**, ki ga bodo pripeljala na obisk k _____.

“Kot vsak dan med tednom se po glavni ulici odpravi proti naši šoli, toda tokrat zavij levo en odcep prej kot običajno. Nadaljuj s hojo po tej ulici, tako da boš imel šolo na svoji desni, dokler ne prideš do reke. Takoj ko prideš čez most, zavij levo in se ob reki sprehodi do druge hiše – prispel si.”

“Prek Malega trga se odpravi proti jugovzhodu po ulici, ki pelje ob vznožju Kucla, dokler ne dosepeš do glavne ulice. Previdno jo prečkaj in svojo pot nadaljuj po ulici, ki vodi skoraj proti vzhodu. Na svoji levi boš zagledal šolo, a hodi, vse dokler pred sabo ne zagledaš mostu, ki vodi na otok. Takrat se ustavi, saj boš na svoji levi že videl moj dom.”

Koliko mostov je v mestu?

Kateri od Medotovih prijateljev živi najdlje od šole?

Na katerem bregu reke živi Medo? Levem ali desnem?

Kateri je najvišji hrib v mestu?

Kako se imenuje najsevernejši mestni trg?

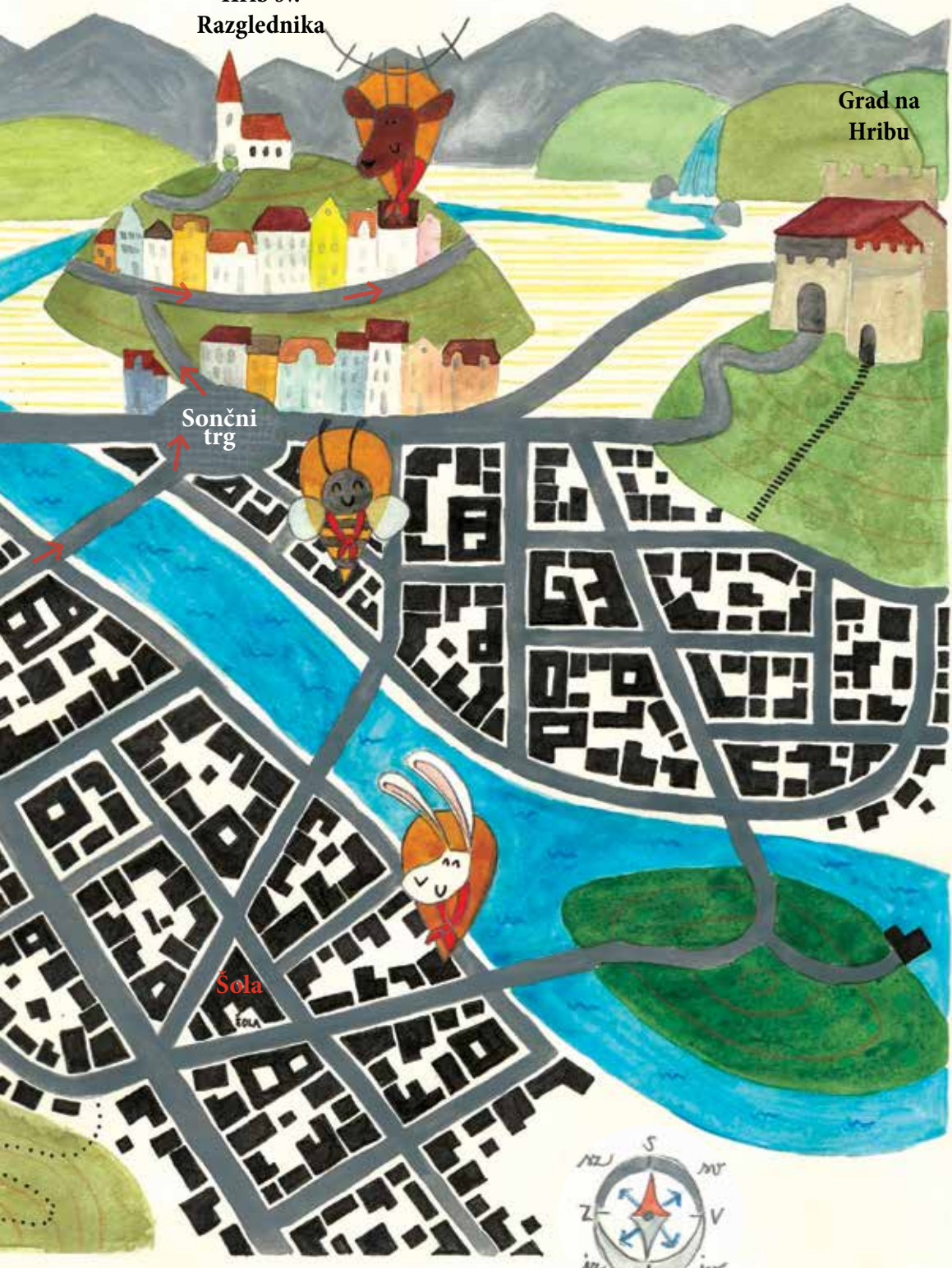

Hrib sv.
Razglednika

Grad na
Hribu

Sončni
trg

Sola

REŠTIVE: Prejšnji mesec je obiskal Čebelico. Teden nazaj se je oglašil pri Jelenčku, to soboto pa gre na obisk k Zekotu. / 5 mostov / Jelenček / Desnem. / Hrib Kucel. / Sončni trg. / Z Zekotom sta si na izletu odismila žig z gradu.

Toda Medotova pot se ne zaključi pri Zekotu. Skupaj se namreč odpravita na pravi mali izlet.

NJUN CILJ SE VIDI ŽE Z , A OD NJEGA JU LOČI ŠE

KAR NEKAJ KORAKOV, ZATO KAJ HITRO VZAMETA

POD   IN SE VZDOLŽ SPREHODITA

DO PRVEGA . OD TAM SPREHOD NADALJUJETA PROTI

IN TAKO ŽE PRVIČ PREČKATA . PRISPETA

V SVOJ NAJLJUBŠI MESTNI

, POLN GLASNIH .

KER PA TO NI CILJ DANAŠNJEGA POHODA, ŽE KORAKATA NAPREJ.

NJUNI KORAKI ODZVANJAJO PO NAJSTAREJŠEGA

MESTNEGA , ČEZ KATEREGA PELJE STARA ULICA,

ZNANA PO ŠTEVILNIH . VONJ SVEŽIH JU

TAKO SPREMLJA MIMO   , NAKAR SE NA TRETJEM

ODLOČITA, DA SKRENETA Z GLAVNE IN OSTRO ZAVIJETA

NA , PROTI . ŠE NEKAJ KORAKOV IN ŽE NA SVOJI

 ZAGLEDATA STARO ZARAŠČENO - BLIŽNJICA!

TAKO BOSTA NAMESTO HRUMENJA POSLUŠALA

ŽVRGOLENJE IN ŠUMENJE . KOT BI MIGNIL, STA NA

 ... IN NA CILJU SVOJEGA POHODA!

Tam posnameta tudi to fotografijo ... ali ugameš, kateri žig si za spomin odtisneta v svoji beležki?

Z veseljem bi še uživala v razgledu, če njuna želodčka ne bi začela glasno oznanjati, da se bliža čas malice. Tako si oprtata nahrbtnika in jo po isti poti mahmeta v dolino, kjer ju že čaka mama Zajec s sveže pečeno korenčkovo torto.

Okrepčana s sladko malico se odločita, da bosta svojo dogodivščino opisala tudi na vodovem izletniškem blogu in ji priložila nekaj najlepših fotografij ter si tako v tem letu prislužila še večino Uporabnika računalnika.

Tina bi rada izkoristila toplejše vreme: Svoje člane sem peljala po našem kraju v Medtovi družbi in skupaj smo osvojili večino Vodič po kraju!

Oh, spet ti odpadki!

Besedilo in sliki: Tadeja Rome

V povprečju je v letu 2014 vsak Slovenec pridelal okoli 360 kg odpadkov - skoraj en kilogram smeti na dan. Da bi okolje čim manj onesnaževali s smetmi, je prav, da vedno dobro razmislimo, ali določen izdelek res potrebujemo.

Ali res potrebujem nov mobilni telefon, čeprav mi "stari" še vedno dobro deluje in ga imam še le slabi dve leti? Ali pa si novega želim le zato, ker jih imajo tudi drugi oziroma sem se starega malo naveličal?

V primeru, da predmetov res ne potrebujemo več, jih lahko ponovno uporabimo za kak drug namen ali pa podarimo, da bodo koristili nekomu drugemu. Če ne gre drugače, jih odložimo v smetnjake, ki so namenjeni določeni vrsti odpadkov in gredo v reciklažo, ali pa jih odnesimo v center ponovne uporabe, kjer jih pregledajo, popravijo in prodajo.

Kaj se zgodi s smetmi?

Marsikdo si predstavlja, da mešani odpadki, ki jih posameznik ne loči, končajo v naši vreči na deponiji. A vendar temu ni tako, saj v Sloveniji deluje preko 100 zbirnih centrov, ki skrbijo za razvrščanje in predelavo odpadkov: njihov glavni namen je zmanjšati količino odloženih odpadkov in izločiti čim več surovin, ki gredo v ponovno uporabo ali reciklažo.

Mešani gospodinjstvi odpadki gredo v **mehansko obdelavo**, kjer se zdrobijo, naprave pa nato delce ločijo po dimenzijah, glede na težo, material ... Med postopkom ločijo snovi, ki se jih lahko reciklira, npr. kovino in plastiko. Del postopka je tudi **biološka predelava**, med katero med drugim nastaja bioplina, ki ga shranjujejo v plinohramu in se ga uporablja med samim delovanjem centra. Tako manjši delež odpadkov dejansko konča na deponiji.

Odpadke, ki jih ločijo že posamezniki, tovornjaki pripeljejo do zbirališč, kjer se jih še enkrat pregleda in neustrezne odpadke izloči. Pregledane odpadke se pošlje v reciklažo, neustrezne pa se pošlje v mehansko in biološko obdelavo k mešanim odpadkom.

Kaj ločujemo?

Načeloma v Sloveniji ločujemo papir, steklo, embalažo, biološke, nevarne in kosovne odpadke ter preostanek gospodinjstvi odpadkov. Komunale oziroma občine imajo lahko različne napotke, kako ločiti določene odpadke, zato se je najbolje pozanimati, kako ravnati s težavnimi odpadki. Obstajajo celo brezplačne mobilne aplikacije, ki nam olajšajo izbiro.

Svet brez odpadkov - utopija?

Cilj organizacije Zero Waste Europe, ki združuje 20 držav članic EU, je življenje brez odpadkov, kjer bi odpadke reciklirali ali jih ponovno uporabili. Cilj do leta 2030 je, da bi v povprečju vsak Evropejec pridelal le 100 kg ali manj mešanih odpadkov. Slovenci smo na zelo dobri poti, saj smo v letu 2014 v povprečju odložili le 102 kg mešanih odpadkov na osebo. Avseeno končni cilj še ni dosežen in prav je, da se trudimo stremeti k svetu brez odpadkov!

Kaj lahko storim?

Odgovorno ravnanje z odpadki se začne pri vsakem posamezniku, saj odpadkov ne smemo odvreči kamor koli - odlaganje odpadkov v naravo je celo kaznivo! Vedno pomisli na trojni R: "Reduce, Reuse, Recycle!"

R - reduce ali zmanjšaj porabo

Prav je, da vsak razmisli, ali res potrebuje nov izdelek in kako lahko zmanjša porabo materialov. Dostikrat se ne zavedamo, da velik del odpadkov predstavlja embalaža, kar pa sploh ni tisto, kar iščemo in si želimo! Pomisli na sadje: jagode raje kupi med sezono na tržnici, kjer ti jih spravijo v papirnato vrečko ali pa celo v tvojo lastno embalažo za večkratno uporabo, kot pa da bi jih kupil sredi zime v trgovskem centru, kjer so zapakirane v plastično škatlo, ki jo v vsakem primeru takoj odvržeš!

R - reuse ali ponovno uporabi

Oblačila, ki ti niso več prav ali všeč, podari sorodnikom, prijateljem, znancem, jih doniraj v zbiralnice oblačil ali pa se udeleži izmenjave oblačil.

Svojo domišljijo in umetniško žilico pa lahko izraziš tudi s predelavo starih oblačil v nekaj čisto novega: sešij si denarnico, torbico ali pa kar novo majico! Ne pozabi na spletne portale, kjer lahko predmete podariš ali celo prodaš in lahko najdeš tudi kaj zase.

R - recycle ali recikliraj

Predmete, ki niso primerni za ponovno uporabo oziroma jih ni več mogoče popraviti, odvrzi v primeren zabojnik za ločevanje ali jih odnesi v zbirni center odpadkov. Prav tako lahko določene odpadke na označena mesta odložiš tudi v trgovinah, lekarnah, bencinskih črpalkah ali pa se za skupni odvoz takih odpadkov domeni npr. s sosedi.

Vid raziskuje: Nikoli nisem prepričan, kam naj oduržem uporabljen robček ali papirnato brisačko. V mešane odpadke ali med biološko razgradljive? Da ne bom ugibal, bom to raje preveril na spletni strani ebm.si/p/locevanje/

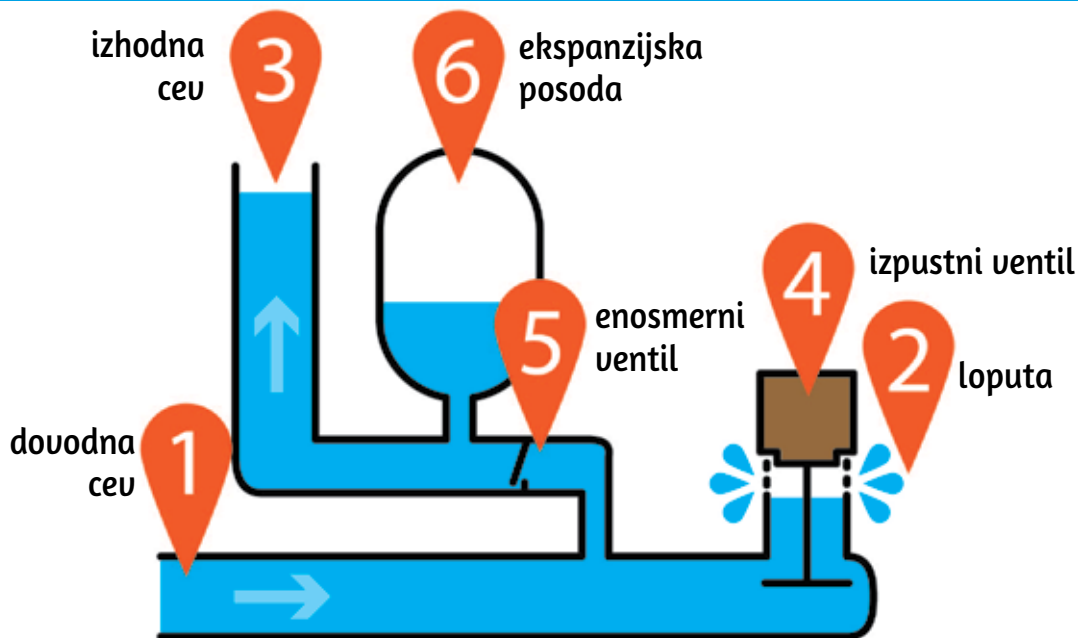
Prav tako sem dobil odlično idejo za vodo izlet! Vodniku bom predlagal, da gremo na obisk centra ponovne uporabe v naši okolici, saj imam doma kar nekaj predmetov, ki jih ne potrebujem več, a bi mogoče lahko koristili komu drugemu, zanima pa me tudi, kaj novega si lahko izberem! Mogoče pa osvojim tudi večščino Varuh planeta.

Vodni oven

Besedilo: Jaka Fortuna - Jack, slika: Petra Grmek

Predstavljamo črpalko, ki deluje brez porabe elektrike in bencina. Poganja se sama in tako ne onesnažuje okolja s hrupom in plini. Zelo dobra lastnost črpalke je, da jo lahko izdelamo sami!

Prava taborniška zadeva bi se lahko reklo. Večno gibalno ravno ni, zato pa vseeno deluje, dokler ne zmanjka vode. Če je dobro izdelana, lahko neprekinjeno deluje dolga leta! Verjetno se sprašujete, kako deluje? Če gremo v smeri pretoka vode, je najprej tu **dovodna cev** (glej številko 1). Ta mora biti dovolj trda, kot recimo alkatenska cev, in imeti mora primeren naklon. Zato žal ni mogoče prečrpavati stoječe vode. Za delovanje potrebujemo dovolj pretočen potok, ki ga speljemo v cev.

Potem smo že pri samem **ovnu**. Običajno je narejen iz kovine, ki mu zagotavlja dolgo življenjsko dobo. Tak iz plastike ima prednost v zelo dostopni izdelavi. Torej, voda po cevi priteče v ovna in nato steče skozi **izpustni ventil** (številka 4) na plano. Tok pridobi hitrost, zato zajame **loputo** (številka 2), ki od znotraj zapira izpustni ventil. Loputa se zaleti v ventil (od tu ime oven!) in v trenutku ustavi pretok vode. Ko ima voda v cevi hitrost, se sunkovito zaustavljanje pretoka v trenutku pretvori v povišan pritisk vode v ovnu. Visok pritisk potisne vodo skozi **enosmerni ventil**, ki je izhod iz ovna (številka 5). Ta ventil prepušča tok vode edinole ven. Ko voda brizgne skozi enosmerni ventil, se tlak

v ovnu zniža. To **loputi udarnega ventila** omogoči, da se zaradi svoje teže odpre. Voda zopet steče po cevi skozi ovna in na plano. Tok ponese loputo, ta se sunkovito zapre in cikel se ponovi.

Vodo, ki tako brizga skozi enosmerni ventil, zbiramo v **ekspanzijski posodi**. Ta s svojim zračnim mehurjem pulze vode amortizira, da lahko bolj mirno nadaljuje pot skozi dno ekspanzijske posode v cev, ki nam vodo pripelje na želeno mesto. Če bi cev priključili direktno na enosmerni ventil, bi utripala kot arterija! Moč črpalke vodo z lahko dvigne tudi v četrto nadstropje. Primer takšne črpalke lahko vidite pri Rodu Bičkova skala Ljubljana, ki tabori v Mirtovičih na Kolpi. V Sloveniji je kar nekaj tabornih prostorov, kjer bi vodni oven lahko bil idealna rešitev!

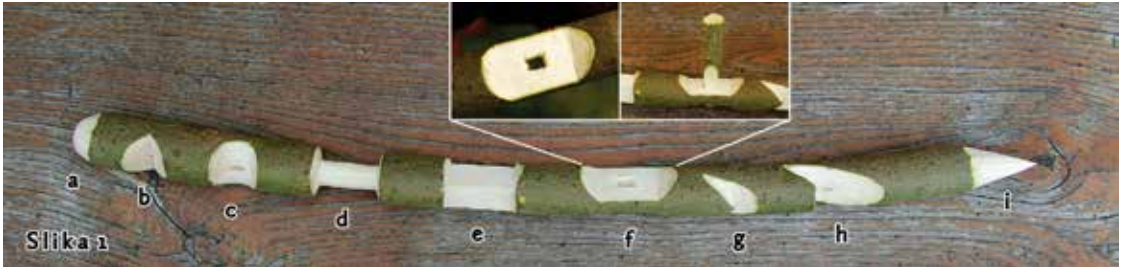

Vid raziskuje: Vtipkajte v spletni iskalnik hydraulic ram pump. Našli boste mnogo nazornih posnetkov in razlag, da si boste črpalko z lahko naredili tudi sami!

Veja za vajo

Besedilo in fotografije: Tomaž Sterniša

Varna in učinkovita uporaba noža je opravilo, ki se ga ne naučimo z danes na jutri. Spretnost in natančnost pri delu z nožem ter obvladovanje različnih tehnik rezanja lahko pridobivamo tudi z izrezovanjem različnih vzorcev iz palice.

Uporabimo približno pol metra dolgo in 3 cm debelo palico (Slika 1). Ni nujno, da je popolnoma ravna, je pa dobro, če je brez grč in iz mehkega lesa. Dobra izbira so vrba, topol, trepetlika, kostanj, lipa. Seveda moramo paziti, da ne delamo škode v naravi.

Izdelava izrezov

Pri izdelavi različnih izrezov na palici za vajo uporabljamo različne prijeme noža in vadimo rezanje v različnih smereh. Seveda lahko izbiro izrezov vsak prilagodi svojemu znanju in spretnosti. Delamo zbrano in ves čas upoštevamo pravila za varno delo z nožem (arhiv revije Tabor, marec 2016). Nekaj izrezov na prikazani palici uporabljamo pri običajnih taborniških dejavnostih, ostali pa so namenjeni bolj za vajo:

a. Konec palice obrežemo v obliki polkrogle, režemo s kratkimi rezi pod različnimi koti.

b. V-izrez - izrežemo zarezo v obliki črke V, koda sta z obeh strani enaka.

c. U-izrez - kot izrezovanja se med delom spreminja, dokončno obliko izrežemo s konico ali trebuhom noža.

d. Zmanjšanje debeline palice. Širina izreza naj bo približno taka kot debelina palice. Pri fini obdelavi okrogline uporabimo konico noža. Tehnika je uporabna pri izdelavi mlinčka na vodi.

e. Naredimo izrez s štirimi ravnimi ploskvami, ki so postavljene pravokotno ena na drugo, tudi tu uporabimo konico noža.

f. V palico naredimo luknjo v obliki kvadrata ali pravokotnika. Palico z obeh strani obrežemo, tako da dobimo dve ravni ploskvi. S konico noža z obeh strani zarežemo obliko kvadrata ali pravokotnika (Slika 2c in 2d).

g. Zareza na klinu za postavljanje bivaka - naučimo se hitro in pravilno narediti zarezo na klinu. Na bivakiranju tako prihranimo kar nekaj časa!

h. Zareza za obešanje kotlička je globlja in širša od zareze na klinu.

i. Izrežemo čim bolj "popoln" stožec.

Najmanj napora je potrebna, če za grobo izrezovanje uporabimo del rezila, ki je najbližje ročaju (Slika 2a), za bolj fina dela pa konico (Slika 2b) ali trebuh (krivino) rezila. Natančnost zelo povečamo, če si pri delu pomagamo s palcem (Slika 1a in 1b). Pri izrezovanju pravokotne luknje, ki je najzahtevnejše opravilo pri izdelavi poskusne palice, si pomagamo tako, da en konec palice prislonimo na telo (Slika 2c in 2d). Pri delu zelo pazimo, da konice noža ne pritiskamo v smeri, kjer bi se lahko ob zdrsu noža poškodovali. Če nam tak prijem palice ni udoben, raje delajmo na trdni podlagi, recimo leseni.

Vid svetuje: Ideja o izdelavi palice za poskušanje je pouzeta po knjigi Bushcraft, ki jo je leta 1997 izdal Mors Kochanski. Na spletu boste našli več o tej temi, če boste v iskalnik upisali Mors Kochanski try stick.

Kavbojski vozel

Besedilo in fotografije: Tomaž Sterniša

Kavbojski vozel je med vsemi vozli, ki jih taborniki uporabljamo, najlažje zavezati. Uporabimo ga takrat, ko želimo vrstico začasno pritrđiti na palico, vejo, obroč, kljuko ali kaj podobnega.

Kavbojski vozel nataknejo na palico

Kavbojski vozel najpogosteje zavežemo tako, da naredimo dve polzanki, obrnjeni v nasprotno smer (Slika 1a), ju sestavimo (Slika 1b) in sestavljeni zanki nataknejo na palico. Obe vrvi zategnemo in vozel je zavezan (Slika 1c). Kavbojski vozel najbolje drži takrat, ko enakomerno obremenimo obe vrvi. Dobra lastnost kavbojskega vozla je, da se ne zategne, zato ga lahko, kadar ni obremenjen, poljubno premikamo po palici (puščici na Sliki 1c). Dokler sta obremenjeni obe vrvi, je kavbojski vozel zelo varen, saj je nemogoče, da bi se sam razvezal. Ko pa vozel razbremenimo, ga je zelo enostavno razvezati, saj ga samo snamemo s palice.

Na Slikah 1d in 1e je kot zanimivost prikazan zelo enostaven način pritrjevanja vrvice, ki ga lahko uporabimo namesto kavbojskega vozla. Polzanko, ki jo naredimo na sredini vrvice, speljemo okrog palice, kot prikazuje Slika 1d, nato pa polzanko samo nataknejo čez prosti konec palice in vozel je zavezan (Slika 1e).

Kavbojski vozel zavežemo okrog palice

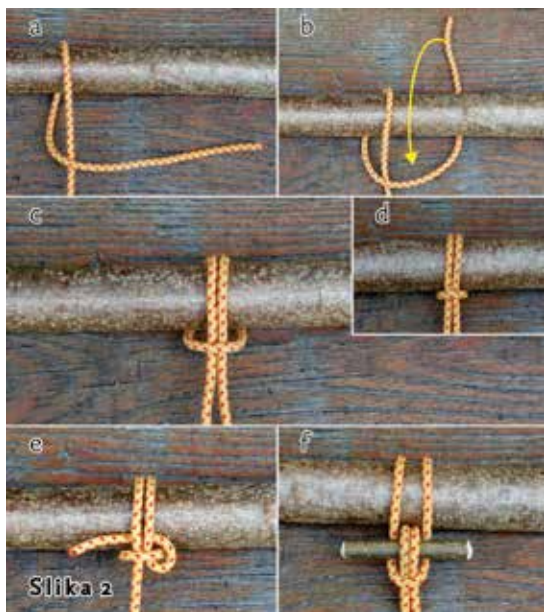
Ko želimo kavbojski vozel zavezati na sredini palice in ga ne moremo nanjo nataknejo, je postopek vezanja nekoliko drugačen:

- prosti konec vrvice speljemo okrog palice in preko daljšega konca vrvice (Slika 2a),

- prosti konec vrvice speljemo nazaj pod palico in ga vtaknemo v nastalo polzanko (puščica na Sliki 2b), tako da sta obe vrvi na isti strani polzanke. Kavbojski vozel je zavezan (Slika 2c) in lahko ga obremenimo (Slika 2d).

Ko kavbojski vozel zavežemo tako, da uporabimo samo eno vrstico, se lahko zgodi, da vrstica v vozlu drsi in vozel se lahko odveže. Zato ni odveč, če prosti konec vrvice zavarujemo z enim ali dvema polvozla okrog daljše vrvice (žal ni slike), ali pa prosti konec vrvice speljemo, kot kaže Slika 2e, in vozel dobro zategnemo.

Če želimo kavbojski vozel zavezati okrog palice tako, da lahko uporabimo dve dolgi vrvi, si lahko pomagamo z uporabo zatiča (Slika 2f). Na ta način se izognemo nerodnemu zavezovanju in odvezovanju kavbojskega vozla.

Vid suetuje: Kavbojski vozel lahko uporabimo tudi za privezovanje sredine vrvice v vogal šotorskega krila pri postavljanju ponjave, pogosto ga uporabimo pri pletenju mrež, za privezovanje boj na člno, pri izdelovanju okrasnih predmetov in podobno.

Samo brez panike

Besedilo: Žiga Brenčič

Na vrisovanju letošnjega NOT-a so nas skozi naloge spremljali Arthur Dent, Ford Prefect in njegov bratranec galaktični predsednik Zaphod Beeblebrox, ki so se po divjem potovanju z naključnostnim pogonom znašli na planetu, identičnem Zemlji.

Pri raziskovanju planeta jim je pomagal robot Marvin, ki uporablja svoje enote:

- kot $30'$ je $5 q$,
- razdalja $4 m$ pa 1λ .

KT 37: Robota Marvina so zaradi pritoževanja na koordinatah (59,86) vrgli z ladje. Na srečo je bil opremljen z raketnim pogonom in samoohranitvenim programom. Letel je precej nesistematično: najprej 1414,262 m v smeri 45° , nato je zamenjal smer na $116,5651^\circ$, se je po 2336,07 m naveličal, zato za 755 m smer spet spremenil, tokrat na $1368,89^\circ$, svoje letenje pa je zaključil po 262,5 λ v smeri $770 q$.

Rešitev: Za začetek ugotovimo, da je Marvin svoje letalske vaje začel izvajati izven naše karte. Zato se moramo naloge lotiti računsko. Za začetek si vse razdalje in kote preračunamo na stopinje in metre. Kjer upoštevamo, da je $6400^\circ = 360^\circ$, $5 q$ je 30 minut in $1 \lambda = 4 m$.

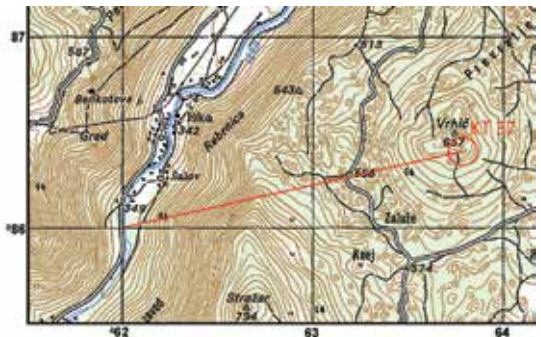
Kot:	Razdalja:
$\alpha_1 = 45^\circ$	$d_1 = 1414,262 m$
$\alpha_2 = 116,5651^\circ$	$d_2 = 2336,07 m$
$\alpha_3 = 1368,89^\circ = 77^\circ$	$d_3 = 755 m$
$\alpha_4 = 770 q = 77^\circ$	$d_4 = 262,5 \lambda = 1050 m$

Vidimo, da sta zadnja dva kota enaka, tako da lahko razdalji v smeri 77° seštejemo v $d_3 = 1805 m$ in računamo premike le za tri različne kote in razdalje. Kote in razdalje si za lažjo predstavo narišemo na skico (na skici označimo še novi koordinati x in y , s koordinatnim izhodiščem v [59,86]).

Iz razdalj d in kotov nato s pomočjo kotnih funkcij kosinusa in sinusa preračunamo velikosti premikov v smeri x in y . Dobimo naslednje vrednosti:

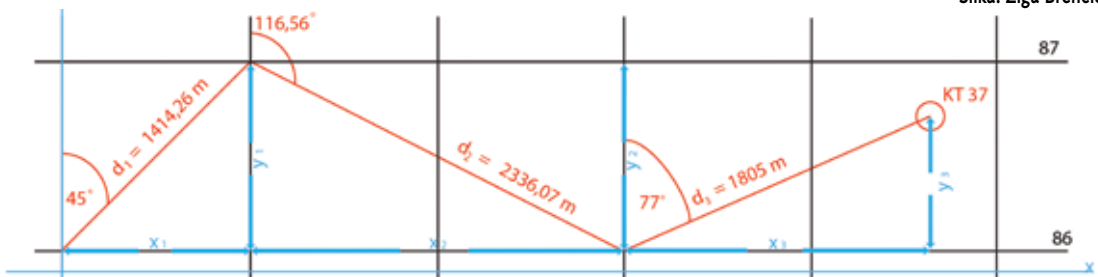
razdalja	premiki v smeri x	premiki v smeri y
$d_1 = 1414,262 m$	$x_1 = 1000 m$	$y_1 = 1000 m$
$d_2 = 2336,07 m$	$x_2 = 2000 m$	$y_2 = 1000 m$
$d_3 = 1805 m$	$x_3 = 1758,73 m$	$y_3 = 406,03 m$

Če premike seštejemo glede na smer, dobimo: $x = x_1 + x_2 + x_3 = 4758,73 m$, $y = y_1 + y_2 + y_3 = 406,03 m$. To bi bil premik s točke (59,86); ker te točke na karti ni, si prestavimo izhodišče koordinatnega sistema x, y za 3 km v levo (na točki [62,86]), naša koordinata x je po premiku $4758,73 m - 3000 m = 1758,73 m$ in na karto narišemo razdaljo $x = 1758,73 m$ in $y = 406,03 m$. Dobimo spodnjo rešitev.

Vir: GURS in NOT

Slika: Žiga Brenčič

Drobnjak

(*Allium schoenoprasum* L.)

Besedilo in slika: Kosobrin

Je majhna rastlina z nežno čebulico. Iz nje poganjajo gosto nameščeni listi. Od meseca maja pa tja do avgusta cveti. Cvetovi so rdečkaste do vijolično rdeče barve. Rastlina močno diši po čebuli. Najraje raste v bogato pognojeni zemlji. Samoniklo raste tudi v naravi ob rečnih bregovih, vlažnih livadah. Rastlino lahko gojimo tudi na okenski polici ali na balkonu v lončku. Drugače pa je to vrtna rastlina. Uporabljamo samo svež drobnjak, če ga posušimo, izgubi učinkovine.

Družina: lukovke

Domača imena: čebulček, šintelc, šnitlah

Tuja imena: Schnittlauch (nem.), ciboulette (fra.), ruohosipuli (fin.)

Učinkovine: beljakovine, maščobe, ogljikovi hidrati, žvepleno eterično olje, vitamin B1, vitamin B2, nikotinske kisline, vitamin C, rudninske snovi, (predvsem železo in kalij).

Zdravilnost: Je črevesni antiseptik, dober za čiščenje krvi, vzbuja apetit, pospešuje prebavo, odpravlja vetrove.

Uporabnost: Kot začimba, za juhe, prikuhe, solate, omake, namaze, marinade, tudi tinktura.

Omleta

Potrebujemo: 2 paradižnika, 4 jajca, 1 žlico sladke smetane, drobno narezan drobnjak, 2 žlici masla, sol, poper.

Prilava: Jajca dobro stepemo, primešamo sladko smetano, posolimo in popoprano. Na raztopljenem maslu pražimo paradižnik, ki smo ga pred tem očistili, olupili in narezali na kocke. Prelijemo s stepenimi jajci in smetano, vse skupaj vlijemo v ponev in pečemo, da se zapeče v omleto, po vrhu posipamo na drobno narezan drobnjak.

Popečen krompir

Potrebujemo: 4 srednje krompirje, 2 žlici masla, 1 jajce, 2 žlici drobno narezanega drobnjaka, sol, olje za cvrtje.

Prilava: Vroč kuhan krompir spasiramo in dodamo raztopljeno maslo, sol in drobno narezan drobnjak. Premešamo ter pustimo, da se ohladi. Nato umešamo jajce. Iz mase naredimo polpete, ki jih na obeh straneh opečemo na vročem olju za cvrtje.

Juha (jeseni)

Potrebujemo: 4 jedilne žlice narezanih listov ali čebulic drobnjaka, 1 mesnat paradižnik, 10 dag gob, 1 žlico oljčnega olja, 1 l instant juhe, 1 žlico peteršilja, nariban sir, bel kruh.

Prilava: Paradižnik za hip potopimo v vrelo vodo, ga olupimo in drobno narežemo. Gobe očistimo in narežemo na tanke rezine. Na segretem oljčnem olju dušimo narezane liste ali čebulice drobnjaka, narezan paradižnik in gobe. Zatem zalijemo z juho in pustimo, da počasi vre približno 10 minut. Drobnjakovi juhi dodamo peteršilj, na kocke narezan bel kruh in nariban sir.

Drobnjak z jajcem

Pest drobno narezanih listov drobnjaka zmešamo z 2 stepenima jajcema, posolimo po okusu in pečemo v ponvi, dokler se ne speče na eni strani, nato obrnemo na drugo stran in spečemo še na drugi strani.

Sladko-kisli piščanec

Besedilo: Anja Novljan, slike: Matic Pandel

Sestavine (za 4 osebe): piščančje prsi, zelena paprika, čili (lahko svež ali v prahu), čebula, skodelica ananasa, skodelica sladko-kisle omake, olje

Potrebščine: nož, skodelica, žlica, alu folija

Čas priprave: 40 minut

Rok je prefrigan: Nekaj ananasa bom prihranil za poobede, tako bomo imeli glauno jed in zdravo sladico!

Piščanca narežemo na enako velike kocke. Narežemo tudi zelenjavo in ananas - papriko na tanke trakove, čebulo na tanke rezine, ananas na koščke.

Piščanca tudi prelijemo z malo olja, da se kasneje med kuhanjem koščki ne bodo preveč sprijeli med seboj. Po želji lahko meso pustimo v zrezku. Na dvojno plast folije naneseemo malo olja, da se meso ne bo prijelo.

Na to mesto najprej damo meso, na meso pa plast rezin čebule in paprike, nato posujemo čili (ali pa ga dodamo svežega), nazadnje pa še ananas. Na koncu čez vse prelijemo še nekaj žlic sladko-kisle omake. Ta naj bo brez dodane zelenjave in sadja!

Paketek iz folije dobro zapremo in postavimo na žerjavico. Pustimo, da se peče 15 do 20 minut, vmes pa paketek vsaj enkrat obrnemo. Po koncu pečenja pri odpiranju paketka pazimo, da ne polijemo omake.

Varnost v gorah - 2. del

Besedilo: Jure Ausec - Bajs, slika: Matic Pandel

Veliko nesreč lahko preprečimo z dobro pripravo, kamor spada tudi podrobno spremljanje vremenske napovedi.

Veliko nesrečam botruje slabo vreme, predvsem v poletnem času so nevarne vročinske nevihte s streliami. Vreme se v gorskem svetu lahko hitro spremeni, zato opazujemo bližajoče se vremenske spremembe in se v primeru pričakovanega poslabšanja čim prej umaknemo v dolino. Ne pozabimo, da se sneg v gorah lahko zadrži tudi do poletja, zato pred odhodom preverimo snežne razmere. Pokličemo lahko tudi v najbližjo planinsko kočo, kjer nam bodo lahko posredovali točne podatke za našo predvideno turo.

Poškodbe v gorah

V gorah si planinci najpogosteje poškodujejo spodnje okončine (zvini, zlomi) in glavo (padajoče kamenje, zdrsi). Pri **poškodbah udov** poškodovanca posedemo ali poležemo na reševalno folijo, ki jo razgrnemo po tleh, da preprečimo podhladitev. Ud imobiliziramo in čim prej pokličemo reševalce. Sporočimo, kdo, kje in kdaj se je poškodoval, kakšne so poškodbe in svoje podatke. Čim natančneje moramo opisati lokacijo nesreče (npr. nadmorsko višino, čas hoje od zadnje postojanke, značilnosti terena).

Pri **poškodbah glave** moramo oceniti resnost poškodbe: poškodovanega vprašamo po imenu, dnevu in tednu, domačem naslovu (izguba spomina), o vrto-glavici, zamegljenem vidu, bolečinah in podobnem.

Če se v kakršnem koli oziru obnaša nenavadno, gre verjetno za hujše poškodbe in moramo takoj poklicati pomoč!

Previdno na soncu

Pri obiskih gora nam grozi tudi **dehidracija**, saj med telesnim naporom izgublamo veliko tekočine. Pitje alkoholnih pijač v gore ne sodi, ne le zaradi taborniških zakonov in slabše zbranosti, temveč tudi zaradi potreb organizma. Poleg pitja bodo na telo blagodejno vplivali redni krajši počitki, sicer pa hoja v enakomernem in predvsem zmernem tempu, ki ga prilagodimo najpočasnejšemu v skupini. Še posebno pri daljših turah moramo paziti tudi na zadosten vnos hrane.

V poletnih dneh sta nevarna **sončarica in toplotni udar**. V gorah je visok tudi UV indeks, zato se moramo nujno zaščititi z uporabo sončne kreme. Poleg kože moramo zaščititi še oči, saj jih lahko močna svetloba (veliko UV sevanja) poškoduje. Posebno nevarna je hoja ob sončnem dnevu v snegu, saj lahko močna svetloba zaradi odbojev povzroči snežno slepoto. V primeru bolečin in zamegljenega vida moramo oči takoj zaščititi pred svetlobo, z dobrimi sončnimi očali ali prevezo iz temnega blaga.

Predvsem preventiva je tista, ki bo naše obiskovanje gora naredila varno. Ne pozabimo, da ni cilj vrh, temveč varna vrnitev domov!

Besedilo in sliki: Primož Kolman

Poiščimo Leva in Škorpijona s pomočjo planetov

Jupiter je zvečer, ko se stemni, razen Lune, najsvetlejši objekt na nebu. Nahaja se visoko nad obzorjem in ga najdemo v smeri jugozahoda. S pomočjo Jupitra poiščimo ozvezdje Lev, ki spominja na ležečega leva. V sprednjih šapah se nahaja njegova najsvetlejša zvezda Regul. Lev je eno od dvanajstih zodiakalnih ozvezdij, ki jih poznamo iz horoskopov. Preko zodiakalnih ozvezdij navidezno potujejo vsi planeti, kot tudi Luna in Sonce. Vsi planeti se namreč okoli Sonca vrtijo skoraj v isti ravnini, zato se tudi med seboj mnogokrat navidezno srečajo. Luna, pravzaprav njen prvi krajec, se bo v bližini Jupitra in Leva mudila med 13. in 16. majem. Če boste opazovali dlje časa, boste opazili, da se tako iz ure v uro kot tudi večer za večerom Jupiter in Lev pomikata vedno bolj proti zahodu. Jupiter in Lev v začetku meseca zaideta po 4. uri, konec maja pa že ob 2. uri zjutraj. Junija zahajata še bolj zgodaj in se potem izgubita v večerni zarji. Poleti namreč Sonce vstopi v Leva, zato to ozvezdje poleti ni vidno.

Če pogledamo Jupiter z daljnogledom ali teleskopom ali če ga slikamo s kompaktnim fotoaparatom z močnim zoomom z uporabo stativa, se Jupiter pokaže kot mali disk, ki ga spremljajo štiri drobne "zvezdice". To so štirje največji Jupitrovi sateliti: Io, Evropa, Ganimed in Kalisto, ki so vsakič drugače razporejeni okoli Jupitra. Prav opazovanje gibanja Jupitrovih satelitov je srednjeveškega astronoma Galileja navdahnilo, da je posumil v Katoliški model vesolja s statično Zemljo v središču, okoli katere se vse vrtili. "In vendar se vrtili!" Je slovit stavek, s katerem je mislil na Zemljo in ki ga je skoraj popeljal v smrt na grmadi.

Škorpijon in Mars

Letos je spet Marsovo leto. Mars je namreč Zemlji najbližji zunanji planet in obkroži Sonce v dveh letih. Zemlja, vemo, porabi za pot okoli Sonca eno leto. To pomeni, da sta Zemlja in Mars vsako drugo leto na isti strani Sonca. To pa je ravno pravi čas za opazovanje Marsa, saj je takrat Mars Zemlji najbližje in je viden celo noč, ker je ravno na drugi strani kot Sonce. Na sliki je Mars posnet v začetku aprila, a se bo že v maju premaknil povsem pred klešče Škorpijona, potem pa se bo avgusta v Škorpijona spet vrnil. Mesto, na katerem je na sliki Mars, bo že v maju zasedel Saturn. Planet Mars je, ko gre za njegovo leto, svetel kot Jupiter, ven-

dar ga za razliko od rumenega Jupitra izdaja značilna rdeča barva. Navidezno blizu Marsa bo letos svetila še ena izrazito rdeča zvezda. To je srce Škorpijona, najsvetlejša zvezda Škorpijona, Antares. V znanem filmu Ben Hur je bilo enemu izmed četverice konj ime prav po tej zvezdi!

Jupiter nam kaže Leva z njegovo glavno zvezdo Regul. S povečavo dobi Jupiter obliko diska, poleg njega lahko opazimo štiri njegove najsvetlejše satelite: Io, Evropa, Ganimed in Kalisto.

Slika je bila posneta v začetku aprila. Na Marsovem mestu bo od maja kraljeval Saturn, Mars pa se bo preselil pred klešče Škorpijona. V Škorpijona se bo vrnil še v avgustu. Primerjajte barvo Marsa in Antaresa z barvo Saturna in barvami ostalih zvezd!

Gozdovniška zapuščina

Besedilo: Katarina Miklavec

Mnoge šege in navade so nam postale že tako vsakdanje in samoumevne, da se ne sprašujemo o njihovem izvoru in prvotnemu pomenu.

Gozdovniški totemi in mogočen indijanski šotor tee-pee

Totem. Vir: Skavti in gozdovniki na Slovenskem

Poznaš izvor večnega ognja? Pa barvnih rutic, ki določajo starostne skupine? Kaj pa taborniške himne? Čas je, da se ozremo nazaj k koreninam naše organizacije in spoznamo izvor nekaterih praks, ki so še danes prisotne v naših aktivnostih. Mogoče celo najdemo povezavo s kulturo severnoameriških staroselcev.

Začetki

Prvo gozdovniško organizacijo je ustanovil Ernest Thompson Seton v Severni Ameriki. Ko je pri New Yorku kupil zapuščeno kmetijo, nanjo postavil kočjo in posestvo obdal z ograjo, je s tem vaškim otrokom odvzel njihova igrišča, kar so mu zamerili in mu zato hodili nagajat in delat škodo. Seton je ukrepal tako, da je otroke, starejše od 12 let, povabil na tridnevno taborjenje na svoje posestvo. Uspešno taborjenje je bil povod za nastanek prve gozdovniške enote Woodcraft Indians leta 1902. Gozdovništvo se je razvilo v giba-

nje z namenom popeljati mladino nazaj v naravo, jo utrditi in naučiti živeti preprosto. Gibanje se nikoli ni povežalo v mednarodno zvezo, temveč je ostalo gibanje estotov, ljubiteljev in občudovalcev narave ter indijanskih tradicij, ki je v različnih okoljih delovalo pod različnimi vplivi in v raznih oblikah.

Pri nas doma

Do leta 1923 je gozdovniška organizacija delovala kot veja slovenske skavtske organizacije. Zaradi večjih razhajanj so se gozdovniki leta 1925 dokončno odcepili od skavtov in sprejeli načela Setonovega gozdovniškega programa. Pod vodstvom Hinka Pajerja in Črtomira Zorca so se preimenovali v Zvezo slovenskih tabornikov, leta 1929 pa v Jugoslovansko gozdovniško ligo. Gozdovniška organizacija se je rodila v Ljubljani, v tridesetih letih pa se je najmočneje razvila v Mariboru. Ob začetku 2. svetovne vojne je bilo delovanje organizacije prekinjeno s strani okupatorja.

Gozdovniške šege in navade

Gozdovniki so se organizirali v **rodove**, ki so z romantičnimi imeni ponazarjali krajevne in naravne značilnosti (npr. Rod vzhajajočega sonca Ljubljana, Rod črnega diamanta Trbovlje). Z **rutkami** rumene, rdeče, zelene in modre barve so se ločili po starostnih skupinah. Globok in simboličen pomen je imel **ogenj**, ki je po evropski in indijanski tradiciji predstavljal simbol življenja. Ogenj so prižgali ob začetku tabora, varuhi ognja pa so skrbeli, da do konca tabora ogenj ni ugasnil. Imeli so tudi svojo himno. Na napev ruske narodne pesmi Volga, Volga je leta 1924 Črtomir Zorec napisal besedilo in himno slovenskih gozdovnikov poimenoval **Dviga plamen se iz ognja**. Vodilo organizacije je bilo geslo "S naravo k novemu človeku". Ideali pa so bili strnjeni v gozdovniških zakonih, v katerih imajo zametke nekateri današnji taborniški zakoni. Današnje zakone, smernice in vrednote je povojna novodobna taborniška organizacija (1951) pobrala tako iz gozdovniške kot iz skavtske organizacije.

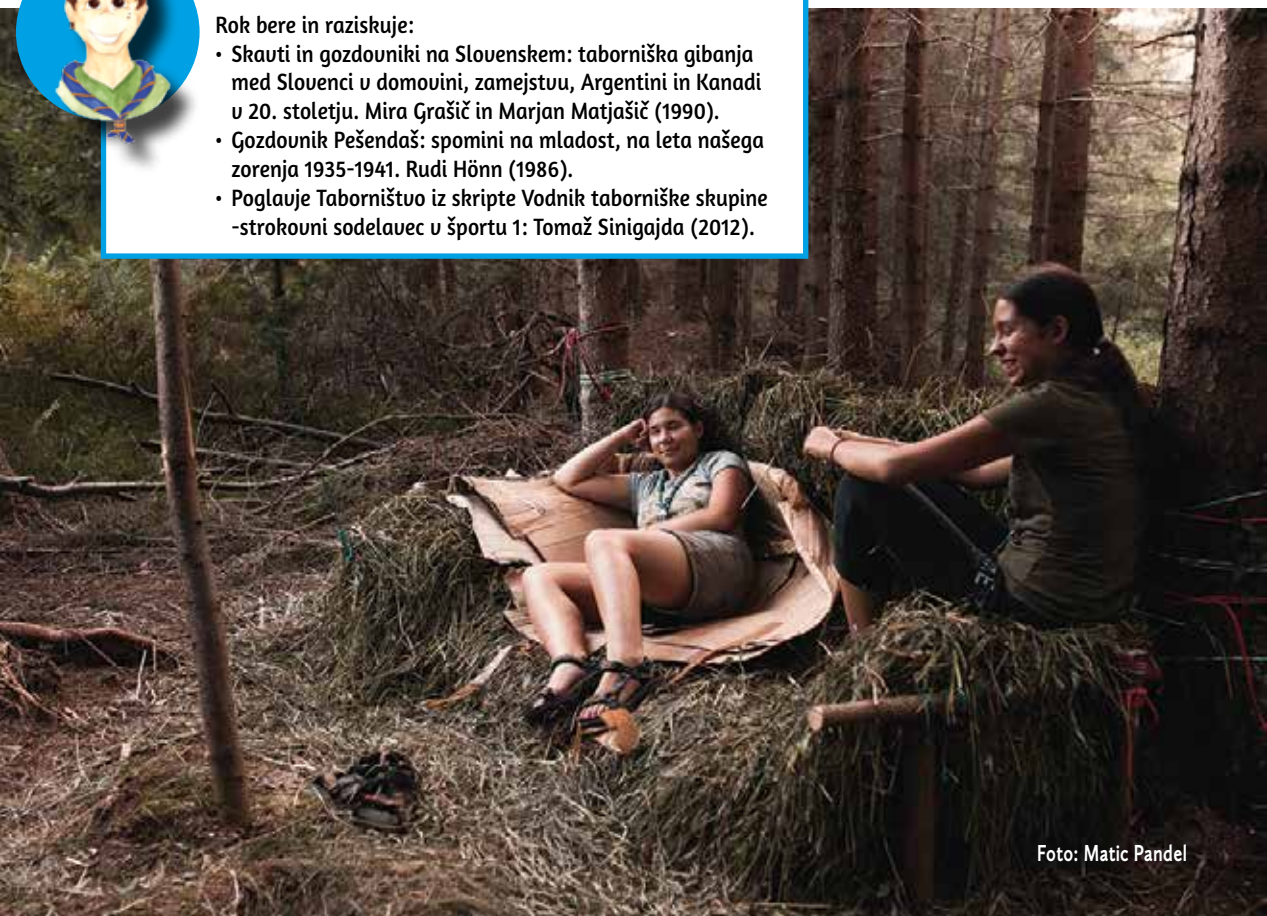
Gozdovniški zakoni

Bodi odločen!
 Varuj svoje telo!
 Bodi moder!
 Bodi skromen!
 Živi naravno!
 Bodi prijazen!
 Bodi poslušen!
 Govori resnico!
 Bodi požrtvovalen!
 Bodi čist!
 Bodi pošten!
 Bodi radosten!

Gozdovništvu se je očitelo indijanstvo in indijansko romantiko. Toda z elementi indijanske romantike so želeli, da bi se civiliziran človek učil od narave in od ljudi, ki se ji še niso odtujili. Podobno se še danes taborniki vračamo k naravi, se o njej učimo in celo uporabljamo nekatere izvorno indijanske simbole. Teh podobnosti je kar nekaj, kot bi bili neke vrste moderni Indijanci ...

Rok bere in raziskuje:

- Skauti in gozdovniki na Slovenskem: taborniška gibanja med Slovenci v domovini, zamejstvu, Argentini in Kanadi v 20. stoletju. Mira Čraščič in Marjan Matjašič (1990).
- Gozdovnik Pešendaš: spomini na mladost, na leta našega zorenja 1935-1941. Rudi Hönn (1986).
- Poglavje Taborništvo iz skripte Vodnik taborniške skupine -strokovni sodelavec v športu 1: Tomaž Sinigajda (2012).

Narava, vrv in adrenalin

Športno plezanje in taborniki

Besedilo in fotografije: Luka Nagode - Lucky Luke

Narava, bivanje v šotorih, sproščeno druženje z veliko zabave in smeha ter vrvi in vozli, vse to so skupne iztočnice plezanja in tabornikov. Športno plezanje je lahko resen šport ali pa le preživljanje prostega časa ob oziroma na plezalni steni. Nekateri ste se že srečali s plezanjem, nekateri se še boste, spet tretji pa že redno plezamo. Plezanje je zelo zanimiva, atraktivna in privlačna aktivnost z veliko vsebnostjo adrenalina. Med plezalcami najdemo tudi tabornike, ki ti dve dejavnosti povezujemo in medsebojno dopolnjujemo ter uspešno uporabljamo za dopolnjevanje taborniškega programa pri delu z vodom ali klubom. Seveda pa gre tudi obratno in plezalcem s taborniškimi znanjem pomagamo pri njihovih dejavnostih.

Kaj moramo vedeti o plezanju?

Prosto ali športno plezanje ("free climbing") pomeni premagovanje plezalnih problemov le s pomočjo lastnega telesa. Pri tem se uporablja pripomočke le za zagotavljanje lastne varnosti. Plezanje je varen šport, če to počnemo pravilno ter skladno z etičnim kodeksom plezalcev (plezalska verzija taborniških zakonov).

Glavne točke plezalnega kodeksa se glasijo:

1. Ne obiskuj plezališč v času prepovedi plezanja.
2. Kampiraj, uporablaj WC in parkiraj na za to določenih prostorih.
3. Uporablaj samo urejene in uhojene poti.
4. Ne uničuj rastlinstva in živalstva, ne poškoduj skalnih sten, oznak in drugih objektov.
5. Tudi hrup onesnažuje okolje.
6. Odpadke odnesi s seboj in ne puščaj sledi.
7. V primeru nesreče pomagaj po svojih močeh.
8. Bodi strpen in spoštljiv do lastnikov zemljišč, domačinov in ostalih plezalcev

Pleza se vedno v urejenih plezališčih, ki so javna in dostopna vsakomur. V njih so plezalne smeri očiščene in opremljene z varovalnimi svedrovci, to so kovinski obročki, pritrjeni v steni za potrebe varovanja, ter sidriščem na vrhu smeri, ki je namenjeno spustu plezalca. Športno plezanje je vedno bolj popularno med mladimi zaradi sproščenega druženja v naravi, gibanja in sproščanja adrenalina, združevanja prijetnega s koristnim.

Osebna oprema plezalca je sestavljena iz plezalnih čevljev (plezalk), plezalnega pasu, vrvi, kompletov (komplet je sestavljen iz dveh vponk in povezovalnega traku), varovalnega pripomočka, vponke z matico, torbice za magnezij in čelade. Seveda pa obstaja še vrsta drugih kosov

opreme, ki jih občasno uporabljamo. Vsa oprema je testirana in je tako trdna, da lahko nanjo obesimo dva osebna avtomobila!

Varnost je na prvem mestu

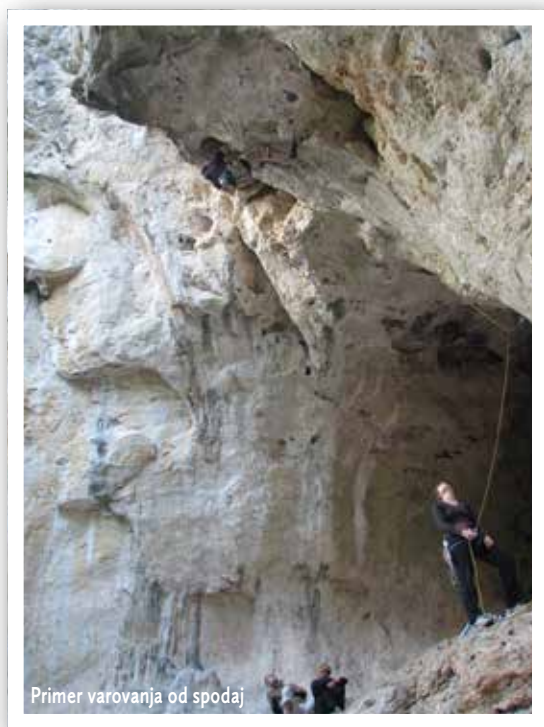
Plezamo vedno v paru, eden od plezalcev pleza in drugi ga varuje z mesta pod plezalno smerjo. Poznamo več različnih vrst vzponov in načinov premagovanja plezalne smeri. Glede na varovanje plezajočega jih delimo na: **varovanje od zgoraj**, kar pomeni, da plezajočega varujemo preko sidrišča, in z **varovanjem od spodaj**, to pomeni, da plezajoči med plezanjem sproti v svedrovce vpenja komplete, vanje pa vrv. Pri obeh načinih se varujemo tako, da je plezajoči privezan na konec vrvi. Na drugem delu vrvi pa je preko varovalnega pripomočka pritrjen varujoči. Vrv je dinamična, to pomeni, da je malce elastična in se ob morebitnem padcu plezajočega malce raztegne, da ublaži padec. Varovalni pripomoček pa nam zmanjša silo, s katero mora varujoči zadržati vrv, da ujame plezajočega.

Sezona plezanja je odprta

Večino časa plezamo v naravnih stenah, zato smo odvisni tudi od vremena. Glavna plezalna sezona traja od pomladi do jeseni. Pozimi moč in tehniko nabiramo na umetnih stenah v notranjosti dvoran. Z malo več volje in truda se lahko zunaj pleza tudi pozimi, predvsem v toplejših koncih Slovenije oziroma sveta. Velikokrat plezalci za trening ravnotežja in tudi zabavo hodimo po gurtini - slackline vsekakor priporočam za postavitve na taboru.

Pri plezanju se sprošča veliko adrenalina, zato velikokrat slišim: "Ma vi ste nori!" Malo smo res, ampak na tisti pozitiven način. Za visenje na vrvi nekaj deset metrov nad tlemi moraš biti malo nor. Pozitivna energija in osebno zadovoljstvo pri uspešno preplezani smeri te naredita kar malo odvisnega od tega. Ni lepšega občutka, kot ko neseš poln nahrbtnik opreme do plezalne stene, se tam družiš s prijatelji, spoznaviš nove, se naplezaš in vrneš domov s prazno glavo ter novimi uspelimi in neuspelimi podvigi, ki dajo voljo za naprej. Premagovanje osebnih zmožnosti in mej v steni in tudi v glavi pa ti pomaga, da lažje premaguješ take in drugačne izzive v plezanju ali življenju na splošno.

Primer varovanja od spodaj

In ko združiš tabornike in plezanje, dobiš odlično kombinacijo znanja za življenje in vedenja, da mej ni, meje so samo v glavi. Zato priporočam, da plezanje preizkusite in ga pokažete tudi mlajšim.

Zakaj?

Plezanje zelo dobro **razvija gibalne in druge fizične** ter psihične zmožnosti otrok in odraslih. Gibčnost, ravnotežje, premagovanje miselnih problemov v steni in telesna pripravljenost so samo nekateri od njih. Zato nam plezanje pomaga razvijati gibalno sposobnost in občutek za prostor ter ravnotežje.

Kako?

Atraktivnost plezanja nam omogoča, da plezanje na enostaven način vpeljemo v taborniški program in ga tako tudi popestrimo. Za pripravo delavnice na temo plezanja v naravi ne potrebujete veliko. Potrebujete idejo in kontakt **izkušenega plezalca**, ki vam je pripravljen pomagati pripraviti aktivnost in opremo ter poleg pripeljati še kakega plezalca, da bo aktivnost varnejša. Predlagam, da je to vsaj športni plezalec z opravljenim izpitom za športnega plezalca I, odlično pa je, če je to inštruktor oziroma usposobljen učitelj plezanja. Urediti morate tudi **prevoz** oseb do plezališča. Dodamo samo še kako **igro za popestritev**, saj je plezanje relativno statičen šport, in smo na konju. Za kratko in atraktivno akcijo lahko izvedete tudi **spuščanje ob vrvi**. S pomočjo varovalnega pripomočka in vrvi se lahko sami spustite z višine 30 m ali več in izkusite, kako je viseti, ko okrog vas ni kaj prijete in noge ne čutijo tal. Lahko obiščete bližnjo notranjo plezalno steno, se tam malo naplezate in občutite, kako je, ko se roke utrudijo in na koncu ne moreš dvigniti niti polnega kozarca.

Kje?

Primernih naravnih plezališč v Sloveniji je veliko in vsa so javno dostopna ter omogočajo varne aktivnosti za udeležence. Lokacije in opise plezališč dobimo v **športnoplezalnem vodniku Slovenije** ali na internetu. Tako lahko najdete plezališče blizu tabornega prostora in takrat pripravite delavnico ter poskusite plezati.

Primer naravnega plezališča

Po novo znanje

V kolikor bi želeli slišati več o plezanju, se obrnite na prijatelje, ki že plezajo, ali se udeležite plezalnega tečaja. **Tečaji plezanja** potekajo v spomladanskem času. Na njih se naučimo veliko o plezanju ter kako to pravilno in varno početi. Taborniki imamo majhno prednost, saj obvladamo **vozle**, ki so potrebni za plezanje: osmica, dvojna osmica, vrzni ali bičev, prusikov, kavbojski, polbičev in še navajeni smo narave in bivanja v šotorih.

Plezanje je zanimiv šport, kjer si sam s smerjo v steni; kdo bo zmagal, smer ali ti, pa je odvisno le od tebe. Zato vam priporočam, da se spoprimate s tem izzivom in doživite nepozabno izkušnjo!

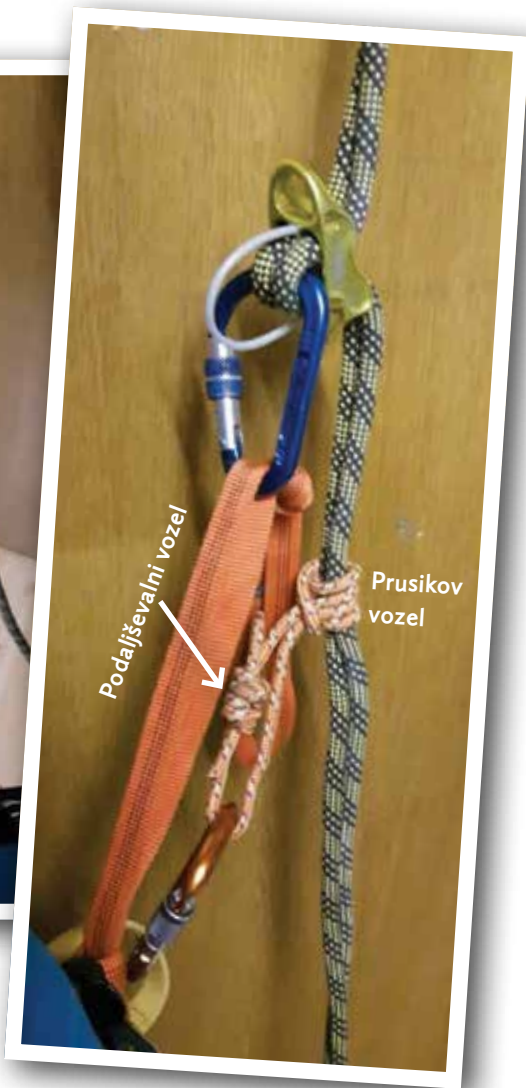
Osmica

Ambulantni vozle

Polbičev vozle

Bičev
oz. vrzniDvojna
osmica

Podaljševalni vozle

Prusikov
vozle

Z Anjo Novljan na točki za kavo

Besedilo: Tea Derguti, fotografija: Matic Pandel

Tokratni intervju je potekal pod vplivom srečanja na taborniškem Feštilavu v zelenem Tivoliju in zaradi dejstva, da Mestna zveza tabornikov Ljubljana letos praznuje 20. obletnico delovanja. Anja Novljan je načelnica MZT, za začetek pa jo malo spoznajmo.

Anja, kako bi te opisali tvoji prijatelji? Ali vedo za tvojo močno angažiranost v taborniškem gibanju?

Kaj si moji prijatelji mislijo o meni, lahko pove že dejstvo, da je na Facebooku obstajala skupina AnjaNfobiki. No, malo heca mora biti. Opisali bi me kot marljivo in prijazno, zabavno, občasno tudi družabno. Za mojo angažiranost pri tabornikih večina ve, večina mojih prijateljev tudi je tabornikov, v službi pa tudi nekako ne moremo mimo tega.

Se ti zdi, da je to ena izmed stvari, ki te že lahko opiše? Imajo aktivni taborniki kakšne skupne lastnosti?

Angažiranost me zagotovo lahko opisuje. In mislim, da si to delimo vsi aktivni taborniki. Tako kot tudi

željo po napredku, po ustvarjanju boljšega. No, pa pomanjkanje časa tudi!

Kje si zaposlena in kako to, da ostajaš tako aktivna v taborništvu?

Po izobrazbi sem diplomirana politologinja, vendar se moje delo ne povezuje kaj preveč s tem področjem. Delam pri Teambuilding akademiji, kamor so me tudi popeljali taborniki, že v času študija. V MZT in na splošno v taborniški organizaciji ostajam aktivna, ker me taborništvo izpopolnjuje, ker mi daje pozitivno spodbudo in me napolni z energijo, ljudje pa so kot družina. Zato kljub občasnemu kroničnemu pomanjkanju časa še vedno vztrajam.

Ali ste pričakovali tako številčen odziv na dogodkih ob praznovanju 20-letnice MZT?

Zagotovo smo ga hoteli številčnega in smo delali na tem. En najboljših občutkov je bil, da je Ljubljana ta vikend resnično postala središče taborniškega dogajanja.

Kako so izgledale priprave praznovanja, kaj vam je predstavljalo največji izziv, česa vse ste se naučili?

Seveda je bilo najprej potrebno odgovoriti na vprašanje, kaj sploh želimo in komu bo namenjeno. Ker želimo pripraviti nove stvari. Potem, ko je ideja dovolj izoblikovana, pa seveda pridejo drugi izzivi - sestavljanje ekipe, finance, promocija, dovoljenja. Bolj kot pridobljene izkušnje pa se mi zdi pomembno to, da je pri tem nastala močna ekipa mladih, na katere bomo v prihodnje zagotovo še lahko računali. Ko sem jih opazovala med zadnjimi pripravami, sem bila nanje tudi najbolj ponosna.

Bolj kot pridobljene izkušnje pa se mi zdi pomembno to, da je pri tem nastala močna ekipa mladih, na katere bomo v prihodnje zagotovo še lahko računali.

Kako se je odrezal vaš najbolj svež dogodek, Urbani izziv?

Urbani izziv je bil enkratna akcija. Znanje zdaj sicer imamo, vendar je organizacija kar velik zalogaj, tako da ga v naslednjih nekaj letih vsaj v Ljubljani zagotovo ne bo. Mislim, da se je izkazal za zelo dobro stvar, želeli smo pripraviti nekaj za PP-je, s stvarmi, ki niso čisto tipične za naš program. Morda pa se opogumi še kdo in podobno aktivnost izvede kje drugje.

Kaj predstavlja zveza rodovom v mestu?

Kot zveza lahko ljubljanski rodovi skupaj nastopamo pred mestnimi odločevalci, organiziramo skupne akcije, si pomagamo pri težavah, ki so si velikokrat podobne, saj delujemo v istem okolju, pripravljamo izobraževanja, ki odgovarjajo potrebam rodov. Jaz vidim zvezo kot priložnost, da si olajšamo delo v rodovih s skupno promocijo, deljenjem izkušenj in idej ter pomoč pri iskanju rešitev, saj je prisotnih veliko posameznikov z najrazličnejšimi znanji in izkušnjami, ki so svoje znanje vedno pripravljeni deliti.

Kakšen je odnos ljubljanskega župana do taborniške dejavnosti?

Župan sam velikokrat pove, da je taborništvo ena najboljših aktivnosti v mestu. Na slavnostni akade-

miji, ki smo jo imeli na dan tabornikov, je izpostavil, da mu je pri tabornikih najbolj všeč to, da se med nami ustvari pravo tovarištvo. Tudi pri organizaciji dogodkov ob 20-letnici je pomagal pri kar nekaj stvareh, da smo lahko aktivnosti izvedli, kot smo si jih zamislili. Sicer pa imamo podporo tudi pri drugih ljudeh v mestni upravi.

Še nameravate postaviti taborniški center?

Taborniški center je ideja, ki ima že kar nekaj let in vsake toliko postane bolj aktualna. Ideje in želje so različne, pogovarjali smo se že o hostlu v centru Ljubljane, o domu taborništva v povezavi z ZTS, pa tudi o objektu zunaj Ljubljane, ki bi bil podoben Gozdni šoli. Želimo si take zgodbe, vendar se nam je zaenkrat še ni uspelo toliko lotiti, da bi bila kaj bližje realnosti.

Župan sam velikokrat pove, da je taborništvo ena najboljših aktivnosti v mestu.

Kako uspete člani ob vseh svojih vsakodnevnih aktivnostih delovati še v zvezi? Ste aktivni tudi po svojih rodovih in vodih?

Z veliko volje! Dela je kar veliko. Veliko nas je tudi še aktivnih v rodovih. Sama sem še do lanskega leta poleg starešinske funkcije (v rodu Podkovani krap) vodila tudi svoj vod, vendar se je preprosto nabralo preveč obveznosti, da bi lahko vse opravljala z dovolj energije. Delo za MZT pa vsekakor nudi drugačne izzive kot so v rodu, glavna motivacija je želja, da delaš nekaj za skupno dobro vseh rodov in taborništva v območju.

Kakšna je vaša vizija taborništva v Ljubljani?

Vse je potrjeno temu, da bi bilo delo v rodovih in taborništvo v Ljubljani kakovostno. K temu vedno stremimo in zagotovo bomo tudi v prihodnje. S kakovostnim delom v rodovih bomo imeli kakovosten kader, kakovostna izobraževanja in spet kakovosten program, vse je povezano. Številčno članstvo ter zaupanje staršev in otrok sta na koncu le posledica vsega skupaj.

Taborniki in mesto. Kako taborniki prispevamo v svoje urbano okolje, je zaradi nas kaj lepše, prijaznejše ...?

Po mojem mnenju prispevamo predvsem tako, da poskušamo privzgojiti otrokom, da sta narava in gozd najboljši prostor za preživljanje prostega časa, ki ga je najlepše preživeti v družbi vrstnikov. Jaz mislim, da je s tem okolje prijaznejše.

Beguncev se ne bojimo

Besedilo: Jernej Stritih, slika: Rok Pandel

V nadaljevanju vas vabimo, da preberete poziv, ki smo ga marca v Kamniku na letošnji skupščini ZTS potrdili slovenski taborniki.

Zveza tabornikov Slovenije je del Svetovnega skavtskega gibanja (World Organization of Scout Movement). Namen organizacije je pripomoči k vzgoji otrok in mladih v avtonomne posameznike, odgovorne državljane, angažirane in solidarne člane svoje lokalne, državne in mednarodne skupnosti. To dosežemo z delovanjem v skladu z vrednotami, ki so zapisane v dvanajstih taborniških zakonih. Med temi se četrti zakon glasi **Tabornik je pripravljen pomagati**, sedmi pa **Tabornik je pogumen**.

Kot dejavni člani Svetovnega skavtskega gibanja se v sedanjem času zelo močno zavedamo pomena zagotavljanja miru. Zavedamo se, da imamo kljub vsem težavam, s katerimi se sooča današnja mlada generacija v Evropi, srečo, da živimo v Sloveniji in v Evropski uniji, to je v delu sveta, kjer je kakovost življenja med najvišjimi.

Prav zaradi visoke kakovosti življenja, zagotovljene varnosti, svobode in boljših gospodarskih priložnosti prihajajo k nam begunci iz Sirije, Afganistana in drugih delov sveta kot žrtve vojn, totalitarnih sistemov in podnebnih sprememb. Naša moralna obveza je, da te ljudi sprejmemo in jim pomagamo po naših močeh. Zaradi tega smo taborniki sodelovali pri vzpostavljanju centrov za begunce v okviru Civilne zaščite in organizirali humanitarno akcijo zbiranja oblačil za begunske otroke Pripravljeni pomagati, katere poudarek je bil na ozaveščanju taborniških prostovoljcev in članov. Mnogi naši odrasli člani sodelujejo kot prostovoljci v ekipah nevladnih organizacij za pomoč beguncem.

Glede na milijonsko število beguncev v Siriji, Turčiji, Jordaniji, Libanonu, Grčiji, Italiji in Nemčiji mora Slovenija čim prej **dejavno prevzeti svoj del odgovornosti za sprejem in vključitev beguncev** v družbo. Pri tem se ne smemo osredotočati na določanje kvote, saj vsako postavljanje številčnih omejitev predstavlja neutemeljeno odklanjanje pomoči ljudem, ki so je potrebni. Ko bo Slovenija begunce pripravljena

vključiti v družbo, bo s tem prispevala h krepitvi Evropske unije. V tem vidimo edino možnost, da na naši celini v prihodnosti še naprej ohranimo sedanjí nivo blagostanja.

V Sloveniji moramo čim prej razviti kakovosten, dolgoročen in zmogljiv program vključevanja beguncev v slovensko družbo. Le hitro in kakovostno vključevanje lahko zagotovi varnost beguncev in domačinov, medsebojno obogatitev kultur in izkoriščanje gospodarskih priložnosti za nas in njih. Taborniki se bomo vključili v pripravo in izvedbo programa vključevanja, če bo ta sledil naslednjim evropskim načelom integracije beguncev*, ki jih navajamo dobesedno:

- Vključevanje je dinamičen, dvosmeren proces medsebojnega kompromisa med vsemi priseljenci in rezidenti držav članic.
- Vključevanje zajema spoštovanje temeljnih vrednot Evropske unije.
- Zaposlovanje je ključni del procesa vključevanja in je bistvenega pomena za udeležbo in prispevanje priseljencev v družbi gostiteljici ter za ozaveščanje o takem prispevanju.
- Za vključevanje je nujno potrebno osnovno znanje jezika, zgodovine in institucij družbe gostiteljice; za uspešno vključevanje je bistvenega pomena omogočiti priseljencem pridobitev tega osnovnega znanja.
- Prizadevanja na področju izobraževanja so bistvenega pomena za pripravo priseljencev in zlasti njihovih potomcev na uspešnejšo in dejavnejšo udeležbo v družbi.
- Z nacionalnimi državljani enakopraven in nediskriminatoren dostop priseljencev do institucij ter javnega in zasebnega blaga in storitev je bistveni pogoj za boljše vključevanje.

Pogosto vzajemno delovanje priseljencev in državljanov države članice je temeljni mehanizem za vključevanje. Skupni forumi, medkulturni dialog, izobraževanje o priseljenicah in kulturah priseljencev

ter spodbudni življenjski pogoji v mestnih okoljih krepijo vzajemno delovanje priseljencev in državljanov držav članic.

Listina o temeljnih pravicah zagotavlja spoštovanje kulturne in verske raznolikosti, ki jo je treba varovati, razen če ni v nasprotju z drugimi nedotakljivimi evropskimi pravicami ali nacionalno zakonodajo.

Udeležba priseljencev v demokratičnem procesu in pri oblikovanju politik in ukrepov vključevanja, zlasti na lokalni ravni, pospešuje njihovo vključevanje.

Integracijo politik in ukrepov vključevanja v vse pomembne portfelje politike in upravne ravni ter javne storitve je treba izrazito upoštevati pri sprejemanju politik in njihovem izvajanju.

Razvijanje jasnih ciljev, kazalnikov in mehanizmov vrednotenja je nujno potrebno za prilagoditev politik, ocenjevanje napredka o vključevanju in učinkovitejšo izmenjavo podatkov.

* Evropska komisija: Skupni program za vključevanje - Okvir za vključevanje državljanov tretjih držav v Evropsko unijo, KOM (2005) 389 končno

Taborniki begunce sprejemamo kot velik izziv za ustvarjanje boljšega sveta in se jih ne bojimo. Pripravljeni smo vključiti otroke in mlade begunce v naše enote, s čimer bomo zagotovili njihovo vključitev v družbo vrstnikov in jim omogočili osebni razvoj v skladu s splošnimi in taborniškimi vrednotami. Tak pristop je tudi najboljša preventiva proti morebitni radikalizaciji, ki lahko nastopi zaradi izolacije in diskriminacije v novem družbenem okolju.

Pozivamo vse mladinske organizacije, organizacije civilne družbe, občine in državne organe, podjetja in posameznike, da se aktivno vključijo v pripravo in izvedbo državnega in lastnih programov vključevanja ter tako ne glede na poreklo pomagajo zagotoviti dostojanstveno in miroljubno življenje vseh ljudi, ki živimo v Sloveniji.

TABORNIKI

Sprejeto na 35. skupščini Zveze tabornikov Slovenije v Kamniku, 19. 3. 2016.

TABORNIKI

Registracija rodov

Konec meseca marca je IO ZTS na svoji 20. seji potrdil seznam rodov, ki so zadostili pogojem za registracijo pri ZTS za leto 2016. Namen registracije rodov je ugotovitev izpolnjevanja kriterijev, po katerih lahko neko skupino prepoznamo kot taborniško, s tem pa se zagotavlja enotna prepoznavnost taborniške organizacije v vseh okoljih in na državnem nivoju. Hkrati gre tudi za zbiranje podatkov, potrebnih za spremljanje in načrtovanje razvoja organizacije. Poleg organizacijskih pogojev, ki jim mora zadostiti vsak registriran rod, mora imeti rod vsaj 30 članov oziroma mora za 30 članov plačati članarino pri ZTS. Izpolnjevanje vseh teh pogojev ugotavljata načelnik ali starešina območja, ki pri vsakem rodu opravita obisk do konca februarja. Več o pogojih si lahko preberete v Pravilniku o registraciji rodov, ki se nahaja na Stenčasu pod zavihkom Dokumenti (Taborniški dokumenti).

V letu 2016 smo tako potrdili **registracijo 71 rodov**, kar je 1 manj kot v letu 2015. V letošnjem letu se izmed lani registriranih rodov zaradi premajhnega števila članov ni registriral le Rod zelene Krke Straža. Poleg njih imamo še 6 rodov iz različnih območij, ki sicer delujejo, vendar niso registrirani.

Po podatkih o plačanih članarinah z največjim številom članov "vodi" Rod skalnih taborov Domžale (366), tik za petami pa jim je Rod Jezerski zmaj Velenje (319) - skupaj že leta predstavljata največja rodova v Sloveniji. Sledi jima 17 rodov z med 100 in 165 člani v osmih od desetih območij, ki sestavljajo ZTS.

Vsem (tudi neregistriranim) rodovom želimo uspešno delo, saj le tako lahko čim večjemu številu mladih zagotovimo udeležbo v taborniškem programu, ki jih oblikuje v odgovorne, avtonomne in aktivne člane naše družbe!

Foto: Jona Mirnik

Taborniška akademija

Se še spomniš prve Taborniške akademije, ki je potekala prvi oktobrski vikend lansko leto? Vrste zanimivih delavnic, katerih vsebine in znanje že celo leto uporabljamo pri vsakdanjih taborniških opravilih? Potem je ne smeš zamuditi niti letos! Tudi tokrat bo Taborniška akademija potekala **prvi vikend oktobra (1.-2. 10.)**, organizatorji pa obljublajo delavnice s še bolj zanimivimi in uporabnimi vsebinami!

Teden vseživljenjskega učenja

21 LET
1996-2016

Želiš pridobiti kakšno novo spretnost za delo z mladimi, ustvarjalno tehniko za lastno osebno rast, znanje za razvijanje odprtosti ter miroljubnega in dejavnega sožitja v skupnosti? Potem v času **med 13. majem in 30. junijem** obišči katerega izmed izobraževalnih dogodkov ustanov, skupin in posameznikov v tvoji regiji. Na spletni strani tvu.scs.si je na voljo koledar vseh dogodkov. Pobrskaj med vsebinami in se prijavi!

Ali si vedel ...

Besedilo: Eva Bolha

Tokrat vam za navdih predstavljamo nekaj zanimivih dejstev o skavtstvu in slavnih skavtih.

Vir: Wikimedia Commons

David Bowie je imel svoj prvi nastop leta 1958, ko je bil s taborniki na taborjenju na otoku Isle of Wight.

1238 tabornikov iz britanske grofije Merseyside drži svetovni rekord za najdaljšo verigo ljudi, ki se je zaporedno rokovala.

BiPi-jeva knjiga *Scouting for Boys* je bila prodana v več kot 150 milijonov izvodih, enako kot *Gospodar prstanov*.

V zadnjih 100 letih je svojo taborniško prisego izreklo več kot pol milijarde ljudi.

Samo v petih državah sveta taborništvo trenutno ni prisotno: na Kitajskem (z izjemo Hong Konga in Macaua), Kubi, Severni Koreji, Vatikanu in Andori.

Taborništvo je bilo zaradi političnega sistema prepovedano na Kitajskem, Kubi in v Severni Koreji. V Laosu pa je bilo lani ponovno vzpostavljeno po 30-letni prepovedi.

Nacionalna taborniška organizacija v ZDA Boy Scouts of America je do julija 2015 prepovedovala članstvo v organizaciji vsem istospolno usmerjenim ljudem. Ta prepoved je v javnosti dvignila veliko prahu in celo predsedniška kandidata Mitt Romney ter Barack Obama sta javno izrazila svoje nestrižnje. S 1. januarjem 2014 je bila prepoved umaknjena za vse člane, 27. julija 2015 pa tudi za vse vodnike.

Na prvem Svetovnem taborniškem jamboreju leta 1920 je bilo 8000 tabornikov iz 34 držav, pa tudi aligator iz Floride, krokodilji mladič iz Jamajke, levinja iz Zimbabveja, opi-ce iz Južne Afrike, slonji mladič in kamela.

Vir: Japonski skavti

George Remi ali Hergé je svojega stripovskega junaka Tintina osnoval na taborniku.

Robert Baden-Powell je bil imenovan za 13. najbolj vplivno osebnost 20. stoletja v Veliki Britaniji.

John Lennon in Paul McCartney sta bila člana istega voda.

Največja taborniška organizacija na svetu je indonezijska.

Od 12 astronautov, ki so stopili na Luno, jih je bilo 11 nekdanjih tabornikov.

Po terorističnem napadu na dvojčka v New Yorku 11. septembra 2001 so taborniki iz New Yorka in New Jersey zbrali in razdelili več kot 153.000 plastenk vode med vse, ki so pomagali na prizorišču nesreče.

Ernest Lawrence je bil prvi nekdanji tabornik, po katerem je bil poimenovan kemijski element - lavrencij. Je tudi prvi nekdanji tabornik, ki je prejel Nobelovo nagrado za fiziko, in sicer leta 1939.

Taborniške dobre vile

Besedilo: Mia Zupančič

Vsi taborniški vodniki smo superjunaki, ampak tudi superjunaki včasih potrebujejo pomoč taborniških dobrih vil. V začetku aprila so vile zaslišale klic MČ vodnikov, ki so za boljše delo s svojimi člani potrebovali le malo čarobnega prahu!

Nič težkega, so rekle in se odpravile na pot, da bi prah še pravočasno dostavile vsem superjunakom. A glej ga zlomka, ko so letele nad Postojno, se jim je prah stresel iz stekleničke! MČ vodniki smo se zato za cel vikend zbrali v Postojni, da bi vsak zase poiskal čarobni prašek iz motivacije, novih idej in novih poznanstev.

Glavni namen našega druženja je bil, da se kaj novega naučimo in malo obnovimo svoje zarjavelo taborniško znanje, zato smo se v soboto dopoldne odpravili na pohod po Postojni. Prek zanimivih delavnic smo spoznavali različne metode prenašanja klasičnega taborniškega znanja na naše člane, npr. uporabo prve pomoči na lutkah Barbie, ki so se poškodovale v protestu, orientacijski labirint, risanje skice terena s pomočjo sladkornih kock, delanje namaza iz zelišč in še in še. Po napenjanju možganov smo si zaslužili odlično kosilo in malo počitka pred krajšimi popoldan-

skimi izobraževanji. Vodniki so si lahko sami izbrali, kaj se želijo naučiti - nekateri so si želeli malo bolje organizirati svoj prenatrpan prosti čas, druge je skrbelo, kako se pogovarjati s starši svojih članov, tretji so se želeli izuriti v predstavljanju taborništva drugim, ki mislijo, da se samo valjamo po blatu in kurimo ognje, četrti pa so šli malo motivirat sebe in svoje člane. Naučili smo se veliko in tudi dobre vile so bile zelo zadovoljne s svojimi učenci, zato si je prav

vsak prislužil svojo stekleničko s čarobnim vilinskim prahom, ki ga samo malo pihneš v zrak, pa že reši vse taborniške težave.

Vikenda pa vseeno še ni bilo konec, saj se je v celem dnevu pojavilo ogromno vprašanj, za katere smo si vzeli čas v nedeljo. Udeležili smo se okroglih miz na različne pereče teme, ki mučijo čisto vsakega vodnika. Kako delati s problematičnimi otroki, čim bolje pripraviti in izvesti taborniški program, kako izvajati večšine s člani ter kako nagraditi tiste, ki si to zaslužijo, ter kaznovati one druge? Odgovarjali smo na vprašanja, debatirali o veliko možnih metodah in pristopih k različnim problemom ter vikend zaključili polni novih idej, ki jih bomo preizkusili v svojih vodih. Saj veste, če kdaj ne najdete poti naprej, pa le pokličite na pomoč naše taborniške dobre vile!

Začeli smo pisati zgodbo

Besedilo in slika: Nina Medved

Osemnajst taborniških pisateljev je aprila v Bohinju pričelo pisati novo poglavje izobraževalne zgodbe tabornikov.

Da je zapadlo več kot 20 cm snega, medtem ko so bili udeleženci letošnjega ALT-a še na poti ... Temu se reče dramatičen uvod v zgodbo. Prvi udeleženci so do Gozдне šole prišli peš, saj so bili prisiljeni avtomobile pustiti ob poti. Pod jaknami so se skrivale poškrbljene bele srajce in v žepe zataknjena peresa. Taborniške pisatelje so v Mali vasi pričakali slovenski literarni junaki, ki so jim v prihodnjih dneh služili kot navdih na Adult Leader Trainingu ali ALT-u, tečaju za taborniške izobraževalce.

Štirje dnevi in pol so minevali v znamenju hladne bele pokrajine zunaj ter notranjosti Gozдне šole, ki so jo segrevala zahtevna predavanja mentorjev. Pred tečajniki so se zvrstili Nina Kapelj (Mojca Pokrajculja), Gašper Cerar (Juri Muri), Blaž Zupančič (Hasan Ibn Saba), Aleš Skalič (Profesor Vejica), Damjan Habe - Habo (Boter Mesec), Miloš Borovšak (Maček Muri), Tomaž Hudomalj - Hugo (Martin Krpan), Jona Mirnik (žalik žena) in Anja Novljan (žalik žena) pod budnim očesom vodje tečaja Muce Copatarice ali Jasne Vinder. Tečajniki so razmišljali, kako se v taborniške tečaje vključuje samorefleksija, se urili v animaciji, se brez pomisleka lotili kvačkanja, ko je bilo treba (ob tem pa ozavestili, kakšno moč ima tisti, ki vodi učni proces), preizkusili so se v nenasilni komunikaciji in razmišljali so, ali so nemara konflikti tudi koristni. Preverili so, skozi katere stopnje gre izobraževalni tim, ko se še izgrajuje, premislili korake in deležnike, ki so pomembni pri načrtovanju tečajev, spoznali so se z novo izobraževalno shemo.

Z veliko truda, tudi nočnega(!), so na koncu taborniški pisatelji izpilili projekte, ki jih bodo izvedli v prihodnjih dveh letih. In če lahko sodimo po napredku, ki so ga dosegli v nekaj dneh, se lahko že letos veselimo še bolj dodelanih tečajev!

Iskreno bi se rada zahvalila vsakemu članu ALT ekipe, da je sprejel povabilo in imel pogum soustvarjati našo Malo vas. Ustvarili in izvedli smo še enega izmed pomembnih taborniških dogodkov. Hvala tudi vam, udeleženci, brez vas in vašega prispevka tudi naš trud ne bi našel bistva. Veselim se naslednjih poglavij naše skupne zgodbe!

Jona Mirnik, načelnica KVIDO

Davno tega je naš tim
dobil idejo, k' je čist mim'.
Preudarno so zapravljali te novce,
da iz nas neb' nared'l ovce.

Vendar vemo, kam pes tacco je molil,
vsak od nas vam vneto je sledil,
razen ko na drugi strani
Blaž težil je z ideali.

Ampak to počeli smo v zimi,
v soncu svoje misli uporabili,
ideje v cilje spremenili
in na svojo pot krenili.

Hvala, da v tunelu ste nam luč prižgali,
ampak mi jo bomo kar čez hrib ubrali.
Sedaj vas prav nič več ne prosim
in res hvala, ker lahko svoje hlače nosim.

Anže Vodeb

Strašansko strašno tekmovanje

Besedilo: Nicolas Vanek, slike: arhiv RDV

Na Škofljici je noč z 9. na 10. april zaznamovalo veliko število tabornikov, ki so se pomerili v znanju iz orientacije pod pritiskom strašenja tabornikov iz Rodu dobre volje Ljubljana.

Najbolj pogumni taborniki, kar jih premore naša mala domovina, so se zbrali pri osnovni šoli na Škofljici, kjer so pridno in zavzeto okupirali telovadnico. Pogled na mlade tabornike z nahrbtniki, podmetači in spalnimi vrečami je vsakemu naključnemu obiskovalcu dal vedeti, da gre za akcijo, ki se je lahko udeležijo samo najbolj vrli taborniki. In res je bilo tako, saj so se pomerili v posebni orientaciji, kjer so se morali poleg iskanja kontrolnih točk ponoči, ko je vidljivost zmanjšana (to je zato, ker ni sonca), spopadati še s strašenjem na progi. Naloga res ni lahka, toda taborniki se ne ustrašimo izzivov in tako so po začetnem zboru in rešenem topo testu ter prepoznani Morsejevi abecedi prvi že krenili na progo.

Ob prihodu nazaj v šolo je vsakomur zadišal golaž, ki so ga pripravili organizatorji tekmovanja. Po polnjenju trebuškov je prišlo na vrsto druženje z vrstniki, za najbolj utrujene pa spanje. Zjutraj je sledila razglasitev rezultatov, ko so najboljšim podelili nagrade. Vsi zadovoljni in ravno prav naspani smo krenili proti domu.

zboru ob 17. uri smo izvedeli, kdaj imamo start. Ekipa Šiškebabi se je ob 20.55 odpravila na progo. Do prve in druge točke smo prišli brez težav, na poti do tretje pa smo sredi poti naleteli na privatno zemljišče. Odločili smo se, da bomo šli okoli tega zemljišča in kmalu smo prišli do širokega potoka. Ker smo taborniki, smo se seveda znašli in ga prečkali. Ko smo našli tretjo točko, smo se pol ure odločali, po kateri poti moramo do četrte točke, saj smo imeli orientacijsko karto iz leta 1980 in kar nekaj poti na karti ni bilo vrisanih. Seveda smo izbrali pravo pot. Najbolj zanimiva je bila sedma točka, saj smo hodili naravnost po poti in kar naenkrat na svoji desni zagledali avtodom z odprtimi vrati. Ni minilo 10 sekund, že so nas prestrašili s hupo. Ko smo se registrirali na kontrolni točki, smo se obrnili in po isti poti odšli nazaj. Ko smo se zopet približali avtodomu, so nas iz gozda prestrašile še tri hupe. Pred nami je bila še zadnja kontrolna točka, kjer smo morali rešiti tematski test. Ko smo ga rešili, smo se veseli odpravili proti cilju. Zjutraj, ko smo se zbudili, smo videli rezultate in bili smo peti od približno dvajsetih ekip. Glede na to, da smo prvič tekmovali kot PP-ji, je to odličen rezultat, kar nam je dalo veliko zagona za naslednja tekmovanja!

Zgodba s proge

Tri ekipe (Sokoli, Wivrce in Šiškebabi) iz rodu aragonskih ježkov Cerkno smo se odpravile na grozljivo orientacijsko tekmovanje in kričanje v Škofljico. Po

Nika Poljanšek

Lilijski grič na obisku pri predsedniku

Besedilo in fotografija: Tomaž Sinigajda - SiNI

Taborniško društvo rod Lilijski grič Pesje letos praznuje 20. obletnico svojega delovanja.

Obletnica se napram drugim večjim taborniškim rodovom ne zdi visoka. A ker društvo deluje na zelo majhnem prostoru (krajevna skupnost Pesje) in le na eni podružnični osnovni šoli, je kljub temu spoštovanja vredna. Lilijski grič s svojim delom tako na lokalnem kot mednarodnem nivoju dokazuje, da se tudi v manjših sredinah lahko pišejo velike zgodbe. Osrednja proslava ob 20. obletnici sledi v mesecu maju, a precejšen pečat so svojemu jubileju odtisnili že sedaj. V sredo, 20. aprila, so se namreč odzvali vabilu in obiskali predsedniško palačo in predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja. Dogodka se je udeležilo 66 članov rodu, kar je skoraj 99-odstotna udeležba celotnega članstva rodu! Predsedniku so v veliki dvorani predsedniške palače pripravili častni pozdrav z zastavami, zapeli taborniško himno in mu izročili protokolarno darilo: taborniško rutico, rodov našitek, mikrobiološka čistila podjetja Makom d.o.o. in unikatna lesena pisala podjetja Mikeli d.o.o.

Načelnica rodu Polona Krenker je v nagovoru dejala: "Veseli smo, da se je prostovoljstvo v vseh teh dvajsetih letih kljub kapitalističnemu načinu življenja obdržalo in da skupaj skrbimo za naš podmladek ter izobražujemo mlajše generacije tudi o tem, kako zelo pomembno je, da varujemo zemljo, ki sedaj bolj kot kadar koli potrebuje zavedanje prebivalcev, da njene

dobrine niso večne. [...] Ob tej priložnosti apeliramo na vas, gospod Borut Pahor, da se boste tako kot mi še naprej zavzemali za ekološko usmerjeno Slovenijo in skupaj z nami pripomogli k lepšemu jutri."

Gospod predsednik je nato nekaj svojega časa namenil za druženje in pogovor s taborniki. Dajal je avtograme, se fotografiral, jih pospremil v svojo pisarno in v sproščenem vzdušju odgovarjal na mnoga otroško iskriva vprašanja. Po obisku predsednikove palače so RLG-jevci nato obiskali Državni zbor republike Slovenije, si ogledali prostore in za kratek čas prisostvovali redni seji državnega zbora. MČ-ji so se hitro naučili o pomembnosti naših državnih institucij, saj so na hitri seji 'novega' državnega sveta skoraj soglasno sprejeli sklep o ukinitvi šole!

Izjave najmlajših članov

"Na današnjem obisku so mi bile najbolj všeč predsednikove modre oči."

"Ful je bilo fajn ... Samo, da ni bilo treba v šolo!"

"Meni je bilo najbolj všeč, ko smo predsedniku zapeli taborniško himno."

Ob ogledu predsednikove pisarne sta se pojavili vprašanja: "Gospod predsednik, kje pa imate televizijo?" in "Kako je ime vašim ribicam v akvariju?"

Ko taborniki praznujemo, praznujemo zares!

Besedilo: Klara Koželj in Maša Fatur, fotografije: Domen Šverko

Taborniško obarvan vikend od 22. do 24. aprila smo taborniki iz vse Slovenije, predvsem pa člani Mestne zveze tabornikov Ljubljana, posvetili štirim nepozabnim dogodkom.

Petkovo popoldne smo v bolj uradnem duhu začeli s slavnostno akademijo na ljubljanskem magistratu, kjer smo podelili priznanja MZT vsem, ki so v zadnjih 20 letih pripomogli k obstoju in delovanju organizacije, kakršna je danes. Na povabilo se je odzval tudi ljubljanski župan Zoran Jankovič.

Zakaj praznovanje?

O tem smo najprej povprašali načelnico MZT **Anjo Novljan**: "Ob 20-letnici smo želeli pripraviti nekaj novega in zanimivega za PP-je. Koncert je bil po 10- in 15-letnici nekako pričakovan, Urbanega izziva pa smo se lotili tudi predvsem zato, da ponudimo nekaj atraktivnega tistim, ki navadno niso udeleženci programa."

O izzivih organizacije pa nam je več povedal **Andrej Lenič**, vodja Urbanega izziva: "Bil je, glede na svojo drugačnost, zanimiva izkušnja za vse, ki smo sodelovali pri organizaciji. Za izvedbo smo potrebovali mnoge strokovne službe in organizacije, med drugim gasilce, vojsko, agencijo za varnost v prometu in druge. Z izbiro nekaterih dokaj nenavadnih in zahtevnih nalog na

točkah smo se morali soočiti z mnogimi birokratskimi ovirami pri mestni občini in upravni enoti.

Kljub vsemu je dogodek potekal po pričakovanjih, za kar se imamo zahvaliti predvsem prijaznim zunanjim izvajalcem ter potrpežljivim kontrolorjem, ki so vztrajali na svojih točkah kljub mrazu in dežju."

Taborniški feštival

Ste že kdaj zavzeli Prešernov trg s pesmijo Bil je konjenik ali s približno 200 taborniki zaplesali Boogie woogie? No, tako smo v središču Ljubljane začeli že 20. Taborniški feštival! Nato smo se skupaj odpravili do Tivolija, kjer so nas pričakali delavničarji na več kot 53 delavnicah, ki so se jih lahko udeležili otroci. Razpon je bil velik, od orientacijskega labirinta, hoje na višini, katapulta, Tačk pomagač - terapevtskih živali, ekipnega tekmovanja v streljanju z loki in mehкими puščicami Archery Wars in predstavnikov slovenske policije, do tradicionalne vožnje s kanuji po ribniku. Z nasmehi na obrazih smo pregnali dež in tako preživeli letošnji Feštival.

Pohvalila bi vso organizacijsko ekipo celotnega vikenda in delavničarje. Članom je bila na Feštivalu najbolj všeč vožnja s kanuji in biološka delavnica, kjer so božali živali.

Kaja Kunaver, RSV

Bilo je ful v redu, ni bilo preveč ljudi oziroma nagnetene množice, kar je dobro, saj sem se lahko zgužval skoraj v prvo vrsto. Zamudil sem Kazenski vod, ampak Kreslin in Miz so bili zakon.

Anže Prinčič, RaR

Koncert

Če bi tabornik lahko izbiral med tabornim oganjem s spremljajočim zvokom kitare ali koncertom v Križankah, bi verjetno marsikdo raje izbral lepoto taborniških večerov na poletnem taboru. Pa vendar je plešoča množica ljudi z rutkami v Križankah dokazala, da znamo taborniki in naši bližnji uživati kjer koli. Kot se za taborniško akcijo spodobi, smo s prvimi nastopajočimi, Kazenskim vodom, zapeli taborniško himno in začeli čudovit, glasbeno obarvan večer. Kazenski vod je navdušil s svojim taborniškim duhom, energijo in super programom - predvsem za tiste, ki bi izbrali taborni ogenj. Za njimi se je na oder pred taborniško množico po desetih letih spet vrnil eden in edini, Vlado Kreslin. Neverjeten občutek, ko skoraj 2000 glav skupaj zapoje Od višine se zvrtil! Takrat pa večera še ni bilo konec, kot zadnji nastopajoči so se nam na odru predstavili še težko pričakovani Miz. Čeprav vedo, da taborniki kletvic ne toleriramo, smo vsi navdušeno skakali ob Čisti jebi. Ste vedeli, da so bili tudi nekateri člani skupine Miz taborniki? Tako smo ob koncu večera taborniško himno peli že drugič!

Urbani izziv

urban urbán -a -o prid. (a?) knjiž. mesten, mestno urejen

Hitro smo spoznali, kako veliko atraktivnih možnosti imamo, če se le premaknemo na najbližjo zelenico, v park in gozd. Udeleženci Urbanega izziva so prestali izkušnje, kakršnih ne morejo doživeti ob vsakem sprehodu skozi mesto. Točke, ki so nam vzele sapo že ob ogledu, so bile steber poguma, zipline na Grajskem griču, hoja po Ljubljani, zelena energija, tekma s časom, megljeni poligon, reševanje iz vozila

ter mnoge druge športne, pustolovske, terenske in tematske naloge, ki so jih morali tekmovalci premagati na nedeljsko dopoldne. Udeleženci so se na progi odlično soočili z vsemi izzivi, premagal jih ni niti dež, ki nam jo je zagodel proti koncu tekmovanja.

Na Urbanem izzivu sem sodeloval z vami na delovni točki pri Tobačni. Navdušen sem bil nad vami, vašim pristopom in energijo. Nič vam ni bilo pretežko in kljub okoliščinam ste bili dobro razpoloženi. Menim, da je vaše poslanstvo zelo pomembno in pozitivno vplivate na odraščajočo mladino. V veselje mi je bilo sodelovati z vami. Še naprej vam želim veliko uspeha in ostanite odlični!

Jure Močivnik, vojak

Zanimiva dejstva

- Natisnili smo 180 plakatov, kar je 127,26 m².
- Naši fotografi so skupaj posneli 3309 fotografij.
- Organizatorji so bili budni kar 37 ur skupaj.
- V štabu so pojedli 25 pic.
- V štabu so petkrat poslušali Čisto jebo.
- Kupljenih je bilo 489 l pijače.

Dogodek, kot je bilo praznovanje 20-letnice Mestne zveze tabornikov, bo vsem še dolgo ostal v prekrasnem spominu. Ves trud, ki ga je organizacijska ekipa vložila v pripravo, je bil z nasmejanimi obrazi udeležencev poplačan. Hvala vsem, ki ste z nami praznovali.

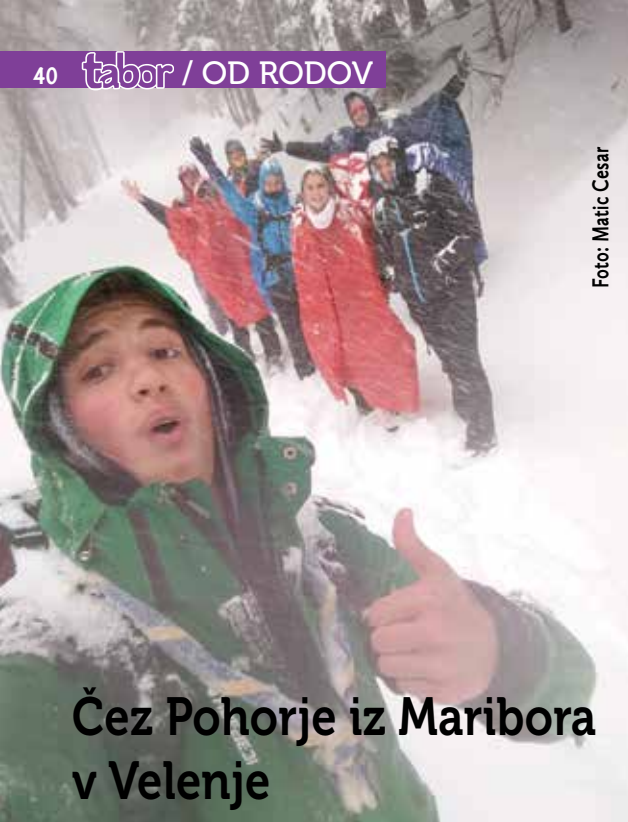

Foto: Matic Cesar

20 let delovanja RBS Šempeter

Kjer izpod hribov priteče bistra Savinja in se vije med polji s hmeljevkami, postavljenimi v kopice, ob rimskih nagrobnikih in v bližini kraške jame Pekel že mnogo let odmeva taborniška himna. Včasih malo tiše, zdaj spet bolj naglas.

Prvi podatki o delovanju taborništva v Šempetru segajo v leto 1960. Po nekaj aktivnih letih je delo zamrlo in zopet oživel med letoma 1980 in 1989. Naše tretje taborniško obdobje v Šempetru se je začelo v šolskem letu 1995/96. Takrat se je Odred bistré Savinje preimenoval v Društvo tabornikov Rod bistré Savinje Šempeter v Savinjski dolini in oblikoval nov znak rodu.

Letos smo na dan tabornikov obeležili 20. obletnico ponovnega delovanja društva. 48 staršev naših članov se je v mešanih skupinah preizkusilo v fotoorientaciji. V dobre pol ure so morali poiskati šest točk ter rešiti naloge. Medtem smo taborniki v avli izvedli še zadnje priprave na prireditev Dan na taboru. Po orientaciji so se nam v avli pridružili povabljeni gostje. Med prikazom poteka dneva na taboru smo pogledali projekcijo fotografij in se spomnili akcij v teh dvajsetih letih delovanja rodu. S simboličnim prižigom ognja, taborniško himno ter na koncu s sklenjenim krogom in pesmijo Dan je še sel smo zaključili uradni program. Na dvorišču šole smo pripravili tri ognjišča. Tako otroci kot tudi starši in gostje smo na pripravljene vrbove palice natakneli hrenovke, nekateri tudi kruh, vse skupaj popekli ter si privoščili nepozabno večerjo. Razšli smo se polni prijetnih vtisov in dobre volje in si obljubili, da bomo podobne akcije zagotovo še ponovili!

Mateja Z. Kandare, načelnica rodu

Čez Pohorje iz Maribora v Velenje

Aprila se nas je šest vodnikov Rodu Jezerski zmaj Velenje, vodnik Rodu Mrzli studenec Mislinja in velenjski katoliški skavt odpravilo na tridnevni pohod čez Pohorje. S tem smo želeli promovirati zdrav življenjski slog v sklopu projekta Za zdravje mladih. Štartali smo v Mariboru, pri Mariborski koči pa je začel padati sneg. Do kočice na Arehu nas je snežni vihar že pošteno ozebel. V koči smo se najedli in oblekli, čakale so nas še štiri ure gaženja po snegu. Premraženi, lačni in izmučeni smo se nato "odtalili" v koči na Klopnem vrhu. Pred spanjem smo igrali kviz o stanju pri mladih v Sloveniji na sedmih področjih zdravja: gibanje in prehrana, duševno zdravje, spolno zdravje, alkohol, tobak, druge droge in nekemične zasvojenosti.

Po zasluženem spancu smo se zbudili v oblačno jutro s 40 cm svežega snega. Podali smo se do kočice na Pesku, kjer smo se po dolgem dnevu gaženja posvetili vsebinam o zdravju: kakšen naj bi bil zdrav življenjski slog mladega človeka?

Tretji dan smo se prebudili v sončno jutro, ki nam je dalo dodatno motivacijo, da cilj pohoda iz prvotno določenega Slovenj Gradca prestavimo v Velenje. Po 16 km smo prispeli do mislinjskega Mercatorja, nato pa se polni energije odpravili do Škal in ko smo prikoralili do table Velenje, smo posneli še zadnjo skupinsko fotografijo. Šele mišice v nogah so nam dale vedeti, da se bo treba po tej enkratni dogodivščini tudi spočiti!

Manca Dremel

Foto: M Svet

Z roko v roki

Aprila sta se dve taborniški ekipi članic GG družine iz rodu RSŽ-ml zbrali v Štepanji vasi pri Ljubljani, da bi pridobili nekaj znanja o prvi pomoči. Po uvodu v skavtskem duhu je polovica ekip pričela s testi iz teoretičnega dela prve pomoči in se pomerila na hitrostni točki, druga polovica pa je začela s praktičnim delom na različnih deloviščih. Pri hitrostni točki, ki je vsebovala poligon, je bil cilj tekmovalcev, da čim hitreje drug drugemu naredijo kompresijsko obvezo, na prvi pogled enostavno nalogo pa so otežile zapletene ovire. Našo ekipo je rešila taborniška iznajdljivost, ki nas je pripeljala do najhitrejšega časa.

Praktični del tekmovanja je temeljil na vodnih nesrečah. Na prvem delovišču sta nas pričakala oživiljanje in huda arterijska krvavitev podlahti, scenarij je otežila panika poškodovanke. Nato smo na drugi postaji oskrbele tri poškodovance. Prvi je imel hudo podhladitev, drugi opekline hrbta in tretji tujek v stopalu. Povzpele smo se nadstropje više, kjer so nas ponovno pričakali trije poškodovanci: s sončarico, oparino leve dlani in golenice, kasneje pa je sledilo

Foto: Koštjan Čerin

še oživiljanje utopljenega otroka. Potrudile smo se po najboljših močeh, poleg tega pa smo se iz svojih napak tudi nekaj novega naučile. Naš trud se je obrestoval, saj sta taborniški ekipi zasedli 1. in 2. mesto.

Dobile smo odlične nagrade in, kar je najpomembnejše, veliko znanja, ki ga bomo uporabile na naslednjih tekmovanjih, zagotovo pa nam bo prav prišlo tudi v vsakdanjem življenju. Nikoli ne veš, kaj te lahko doleti, pa naj bo dobro ali slabo!

Anamarija Brankovič in Anja Pavec

PRIDITE V MARINDOL!

DANILO KODRIČ - FČ 031 827 588
 kranjski.taborniki@gmail.com
 zto.taborniki.net

Pomladovanje na Paškem Kozjaku

Foto: Suzana Podvinšek

Na prvoaprilski petek smo se vodniki in najmlajši šoštanjski taborniki odpravili na Paški Kozjak. Med hojo po gozdni poti nas je presenetila čarovnica. Z nami je ostala cel vikend in nas začarala, da smo tudi mi postali čarovniki. Že prvi večer smo izdelali čarovniške palice, s katerimi smo se odpravili na nočno orientacijo. Pred spanjem smo si ogledali risanko Radovednica Bibi in poslušali čarovniško pravljico za lahko noč, nato pa smo se hitro skrili v spalne vreče.

Že navsezgodaj so otroci v želji po novih aktivnostih vrgli vodnike iz postelj. Po zajtrku smo nabrali material in postavili ognje, ki smo jih tudi zakurili. Popoldne smo pripravili odbite recepte za čarovniške napoje, ki smo jih seveda preizkusili, izdelali smo čarovniške klobuke in se posladkali s kakavovimi kroglicami. Svoje spretnosti smo urili v tekmovanju z metlami in doživeli pravi laboratorij z najrazličnejšimi triki. Čarovnica nam je tudi zagodla in skrila predmete. Te smo z malo čarovnije uspešno poiskali! Pred slavnostno čarovniško večerjo smo se odpravili na sprehod, kjer smo nabirali zvončke. Teh je bilo res ogromno. Na večerji smo bili obdani z okraski, rožicami, svečkami in lučkami, pred spanjem smo tekmovali v različnih zabavnih igrah in si ogledali film Hotel Transilvanija, ob katerem smo grizljali kokice. V nedeljo smo se zbudili v prekrasen dan, obsijan z soncem. Žal pa je bil čas za odhod. A naša čarovnica že komaj čaka, da se ponovno srečamo!

Mojca Videmšek

Postani državni taborniški prvak tudi ti!

KDAJ: od 17. do 19. junija 2016
KJE: Mirna na dolenskem
ORG: Rod mirne reke Mirna
 v sodelovanju z ZTS

Obiščite Stenčas za najnovejše informacije!

Lisjaki in Morsejeva abeceda

PIŠE: TOMZI
RIŠE: ŠEKI

Zvezdni dnevnik Ijona Tihega

Stanisław Lem

"Vesel sem, da lahko bralcu končno predstavim odlomke iz dnevnika Ijona Tihega, neutrudnega raziskovalca, doktorja univerze Velikega in Malega voza, viteza reda Rimske ceste in človeka, ki je prvi odkril osemdeset tisoč in tri svetove."

Nekako tako naj bi zveneje besede predgovora k prvi izdaji fragmentov dnevniških zapiskov velikega raziskovalca vesolja Ijona Tihega, ki jih je zbral profesor astrozoologije Astral Sternu Tarantoga. Sledita še predgovora k Novi izdaji in pričujoči Razširjeni izdaji, tako pristna, zaradi navedkov del slavnih poznavalcev Ijona in njegovih potovanj, z zahvalami za pomoč pri izdaji, da bralca, če se že ne začne spraševati, kdo je sploh ta Stanisław Lem na platnici, elegantno predstava v imaginarno prihodnost vesoljnih potovanj, v kateri živi in vandra po vesolju.

In zakaj bralec za tistih tristo in nekaj strani ne bi verjel v pristnost zapisov, ki so, čeprav fantastični, polni še neodkritih tehnologij, vesoljcev in drugih galaksij, zelo človeški? Ijon se nam v svojem dnevniku pokaže kot običajen, zmeden zemljan v spopadu z nenavadnostmi vesolja, ne kot pogumen junak, ki rešuje zemljo. Veliko bližje je na primer Arthurju Dentu iz Štoparskega vodnika po galaksiji, še ene odlične knjige. S svojimi muhami, slabimi dnevi in tegobami bi bil lahko Ijon Tihi izmed nas, le da (še) ne moremo potovati tako daleč.

Oziroma nimamo takšne domišljije. Znanstvena fantastika je v svojem izvoru kritika družbe, le iz uvidevnosti ali pa preprosto iz navdušenja nad tehnologijo premaknjena v prihodnost. Vse pisane galaktične podobe, ki jih na svojih potovanjih med vesoljci srečuje Ijon, lahko, le da mnogo bolj sive in dolgočasne, sami najdemo med ljudmi. Planet, kjer se morajo prebivalci med spanjem raztreščiti na atome, ker ni dovolj prostora, je satira vedno bolj kritične rasti prebivalstva na zemlji. Planet, kjer je računalnik vse prebivalce spremenil v plastične like, ki jih zloga v neskončne vzorce in tako dosegel absolutno lepoto in blaginjo, kritizira razvrednotenje človeškega življenja z globalizacijo. In seznam je še dolg in neverjetno izviren. Zvezdni dnevnik pa je predvsem zelo zabavna knjiga!

Priporočamo: Radovednim GG-jem in starejšim!

Znucana

Katarina Mala

Zapisal: Gape

Foto: Pija Šarko

Am Dm G C

A boš tud' kej naredu, a boš sam u luft gledu?
 Lahko bi mi pomagu, posodo gor bi zlagu.
 Skoz rabiš navodila, ljubezen moja mila,
 se delaš, da ne znaš, da bi nar'dila jaz.

REFREN

Tok sem pucala, da sem se znucala,
 da sem se znucala, oh jej je jej.
 Tok sem pucala, da sem se znucala,
 da sem se znucala, oh jej je jej.

Plešeš ko balerina, ker zmanjkalo je plina,
 imam že polno glavo, raj' pejdi ven na kavo.
 Ne veš, kje bi se lotu, bojiš se, da b' se zmotu,
 prenakni mi omaro, pospravi to kitaro.

Sej vem, sem kriva sama, sem kakor tvoja mama,
 nikol' ti ni b'lo treba, ker ženska nej to dela,
 tako sem se odločila, da te bom prevzgojila,
 začneva od začetka, od petka pa do petka.

Tok sva pucala, da sva se znucala,
 da sva se znucala, oh jej je jej.
 Tok sva pucala, da sva se znucala,
 da sva se znucala, oh jej je jej.
 Tok sva pucala ...

13.-14. maj	Še Ta Počasnemu Mine	orientacijsko tekmovanje
 stpm.rutka.net	Ponikva pri Žalcu	ČČ+
	Več na: stpm.rutka.net	Rod Jezerski zmaj Velenje

14. maj		Spust po Ljubljani	eko veslaško tekmovanje
		Ljubljana	16+
		Več informacij: spust.rutka.net	Rod Bičkova skala Ljubljana

16.-22. maj	Teden useživljenjskega učenja	festival učenja
21. maj	Žaboboj	taborniški mnogoboj
27. maj	Ščukanjanje	kanujanje

17.-19. junij		Držauni mnogoboj	taborniško tekmovanje
		Mirna na Dolenjskem	MČ+
		Več informacij: stencas.rutka.net	Rod mirne reke Mirna in ZTS

17.-19. junij	Adventure race Slovenia	športno tekmovanje
	Velenje	PP+
	Rok prijav: 31. 5.	Cena: 330 €/dvojico, 660 €/ekipo
	Kontakt: Zoja Lečnik, zojalesnik94@gmail.com Več informacij: www.adventurerace.si	Rod Jezerski zmaj Velenje

Potepanje po Šoštanju. Foto: Mojca Videmšek

Aprilske radosti na Pohorju. Foto: Jaka Dobnik

Zadnja plat

Ureja: Matic Pandel

Moj moj ... Foto: Maja Penko

Čau, sonček, kod si hodil do zdaj? Foto: Arhiv RSR

Ko bom velika, bom motoristka! Foto: Kaja Dragšič

KOT **TABORNIK** VERJETNO ZNAŠ PREŽIVETI V NARAVI, ZAKURITI OGENJ IN **UBEŽATI MEDVEDU?**

Če znaš vse to, potem boš zagotovo preživel
tudi v **poslovnem svetu!**

Tvoja kariera se začne z **dobrim življenjepisom**. Naj odraža vse, zaradi česar izstopaš!
Objavi ga na MojeDelo.com, poudari svoje taborniške lastnosti in prepričaj delodajalca!

MojeDelo.com

Doživi naravo
Spoznaj sebe
Naredi _____

POLETNA DOGODIVŠČINA

TEČAJ PIONIRSTVA IN
BIVANJA V NARAVI

1.-7. 8. 2016

TEČAJ ZA VODJE
- programski vodja

6.-13. 8. 2016

TEČAJ ORIENTACIJE
IN TOPOGRAFIJE

13.-21. 8. 2016